

„STWORZENIE KWITNĄCYCH OGRÓDKÓW W PARKU KULTUROWYM MIASTO TKACZY”

RAPORT BADAWCZY PO KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH

OPRACOWANIE: Alicja Piotrowska

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miaasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCA – PARK KULTUROWY MIASTO TKACZY
W ZGIERZU - WYBRANE ZAGADNIENIA
3. OPIS METODOLOGII DZIAŁAŃ KONSULTACYJNO-BADAWCZYCH
  - 3.1 KONSULTACJE społeczne – warsztaty
  - 3.2 SPACER badawczy
  - 3.3 ANKIETA
4. WYNIKI BADAŃ:
  - 4.1 OGÓLNE
  - 4.2 POSZCZEGÓLNE PODWÓRKA
5. WNIOSKI I REKOMENDACJE
  - 5.1 OGÓLNE
  - 5.2 POSZCZEGÓLNE PODWÓRKA

SPIS ILUSTRACJI

ANEKSY: 1, 2, 3

WPROWADZENIE

Niniejszy raport prezentuje wyniki przeprowadzonych działań o charakterze konsultacji społecznych w ramach projektu „stworzenie Kwitnących Ogródków w Parku Kulturowym Miasto Tkaczy”, realizowanego przez dr Alicję Piotrowską wraz ze studentkami Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego.

Omawiane w raporcie wyniki działań konsultacyjnych zorganizowane zostały w ramach umowy o współpracy pomiędzy Gminą Miasto Zgierz

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miesto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

i Uniwersytetem Łódzkim oraz w ramach umowy zlecenia z koordynującą działania merytoryczne konsultacji społecznych - dr Alicją Piotrowską.

Tematem konsultacji społecznych (w formie warsztatów konsultacyjnych z mieszkańcami obszaru objętego projektem) było zagospodarowanie oraz odnowienia przestrzeni podwórek w Parku Kulturowym Miasto Tkaczy w Zgierzu.

Badaczy interesowały potrzeby oraz oczekiwania mieszkańców dotyczące współdzielonej przestrzeni podwórkowej. Na dalszym etapie działań konsultacyjnych podjęto się próby zdiagnozowania potencjału poszczególnych, wytypowanych do działań w ramach projektu podwórek zarówno w wymiarze materialnym (przestrzenno-fizycznym) jak i w wymiarze społecznym (kapitał ludzki).

Celem działań konsultacyjnych było:

1. Włączenie w proces projektowania mieszkańców obszaru Parku Kulturowego Miasto Tkaczy w Zgierzy w jak najwcześniejszym etapie prac koncepcyjnych
2. Wyłonienie najważniejszych obszarów oraz potrzeb związanych z życiem codziennym mieszkańców „na podwórkach”, niezbędnych do zaplanowania dalszych działań w ramach zagospodarowania i tworzenia Ogródków
3. Wstępne zdiagnozowanie potencjału partycypacyjnego mieszkańców w przyszłym tworzeniu oraz funkcjonowaniu Ogródków

Badania oraz konsultacje zostały przeprowadzone w 2022 roku przez zespół badaczek z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu

Łódzkiego. Zespół (7 osób) składał się z koordynatorki oraz studentek III roku studiów licencjackich na kierunku etnologia i antropologia kulturowa.

W skład zespołu wchodził:

- dr Alicja Piotrowska (koordynatorka)
- Marta Kaczmarek
- Wiktoria Michalska
- Agata Pelska
- Wiktoria Pilich
- Marianna Przybysz
- Katarzyna Rosiak

Projekt badawczy realizowany był w semestrze letnim 2021/2022 (marzec–czerwiec 2021 r.), w ramach zajęć dydaktycznych „Antropolog w instytucjach kultury i mediach”. Zajęcia miały charakter projektowy, angażujący studentki i studentów we wszystkie etapy procesu badawczego, poczynając od konceptualizacji narzędzi badawczych do uczestnictwa w działaniach badawczych i konsultacyjnych. Umożliwiło to pełne zaangażowanie całego zespołu badawczego w przebieg omawianych przedsięwzięć konsultacyjnych.

Badania realizowane były w oparciu o metody, narzędzia i techniki charakterystyczne dla konsultacji społecznych. Zapewniona została dywersyfikacja źródeł danych poprzez wykorzystanie trzech rodzajów technik badawczo-konsultacyjnych:

- **warsztatu konsultacyjnego** z mieszkańcami z terenu Parku Kulturowego Miasto Tkaczy

- **spaceru badawczego** po obszarze wytypowanym po warsztacie konsultacyjnym
- **ankiety** skierowanej do mieszkańców wytypowanych posesji

Zaproponowana logika etapów konsultacyjnych opierała się na strategii „lejka informacyjnego”, w którym to dane są uszczegóławiane wraz z postępowaniem procesu konsultacyjno-badawczego.

Układ raportu odzwierciedla dynamikę prac nad konsultacjami w ramach omawianego projektu. Rozpoczyna się on od nakreślenia kontekstu oraz charakterystyki obszaru na którym przeprowadzane były konsultacje. Następnie omówione zostają metody, techniki i narzędzia zastosowane w badaniach przy uwzględnieniu praktyk partycypacyjnych i ich roli w projektowaniu działań z zakresu zagospodarowania przestrzeni miejskich. Nakreślenie kontekstu merytoryczno-metodologicznego umożliwia w dalszej części przejście do analizy zebranego materiału oraz przedstawienia wniosków i rekomendacji w dwutorowej perspektywie: ogólnej oraz poszczególnych podwórek. Zaprezentowane końcowe wnioski i rekomendacje mogą zostać wykorzystane przy dalszych etapach prac nad przedsięwzięciem „stworzenia Kwitnących Ogródków w Parku Kulturowym Miasto Tkaczy”.

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCA – PARK KULTUROWY MIASTO TKACZY W ZGIERZU – WYBRANE ZAGADNIENIA

W niniejszym rozdziale przedstawiona zostanie charakterystyka Parku Kulturowego Miasta Tkaczy w Zgierzu, a w szczególności miejsc jakim są podwórka współużytkowane przez mieszkańców tego obszaru.

Zagadnienia te ujęte zostaną w perspektywie przede wszystkim antropologicznej, co pozwoli nakreślić najszerszy kontekst do dalszej analizy i interpretacji pozyskane materiału podczas działań konsultacyjnych.

Ochrona zabytków i dbanie o dziedzictwo kulturowe jest bez wątpienia istotną częścią pracy wykonywanej na terenie Parku Kulturowego Miasto Tkaczy w Zgierzu. Pamiętać należy jednak o tym, że niejednokrotnie, jak i w tym wypadku, na terenie objętym działaniami związanymi z zachowaniem unikalnego charakteru urbanistyczno-architektonicznego toczy się również codzienne, zwykłe życie mieszkańców tego obszaru.

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

Przestrzeń poddawana interpretacji, poprzez wydarzenia dziejące się w niej na terenie Miasta Tkaczy, będzie miała zróżnicowane podłoże jej wartościowania i potrzeb, które ma spełniać.

Kategoriami podstawowymi, nadrzędnymi w interpretacji przestrzeni podwórek na których mają powstać Kwitnące Ogródki stanowią więc przestrzeń i miejsce a także centrum/a i peryferia/granice.

Przestrzeń można rozpatrywać i doświadczać nie tylko w jej odślonie fizycznej lub jako istniejącą geograficznie. W naukach humanistycznych powszechne jest spojrzenie na przestrzeń z punktu widzenia podmiotu doświadczającego, który istnieje w niej i jest przez nią otoczony, a także poddaje przestrzeń interpretacji i nadaje jej własne znaczenia, sensy. Przestrzeń nie jest jednak jednorodna, w jej ramach mamy do czynienia chociażby z różnymi rodzajami miejscami. W myśl tego miejsce jest przestrzenią znaną, oswojoną poprzez doświadczenie, odróżniającą się zarówno fizycznie jak i mentalnie od nieoznaczonej, obcej przestrzeni.

Głównym pojęciem, z pewnością najczęściej używanym do opisu działań naprawczych a jednocześnie oznajmującym strategię przekształcania przestrzeni miejskich oraz chęć ich ponownego włączenia ich w życie miast, jest rewitalizacja. Przede wszystkim, rewitalizacja powinna być rozumiana jako działanie wprowadzające zmiany na wielu poziomach, nie ograniczające się tylko do odnowy budynków lub poprawy ich materialnej kondycji. Rewitalizacja w takim właśnie prawidłowym wydaniu powinna polegać na przekształcaniu tkanki architektoniczno-urbanistycznej oraz koncentrować uwagę na ludziach i społecznościach zajmujących przekształcane zasoby, mając na celu

poprawę jakości ich życia, a jednocześnie uwzględniając ich historię, potrzeby, codzienność czy też szeroko pojmowane zaplecze kulturowe.

Park Kulturowy Miasto Tkaczy (PKMT) w Zgierzu, który powstał w 2003 roku na terenie fragmentu unikalnej XIX-wiecznej zachowanej w formie zagospodarowania urbanistycznego osady rzemieślniczej jest obszarem wydzielonym przestrzennie [który objął ulicę Narutowicza (od ulicy 3 Maja do ulicy Dąbrowskiego), ulicę Rembowskiego (od ulicy Narutowicza do ulicy 1 Maja) oraz fragment ulicy Dąbrowskiego] oraz poddawany ciągłym działaniom rewitalizacyjnym. Na terenie PKMT na którym zachowało się około 30 domów tkaczy, swoją siedzibę mają:

- **Park Kulturowy Miasto Tkaczy** - ul. ks. Sz. Rembowskiego 1
- **Muzeum Miasta Zgierza** - ul. gen. J. H. Dąbrowskiego 21
- **Centrum Konserwacji Drewna** - ul. G. Narutowicza 6
- **Świetlica środowiskowa "Przystań"** - ul. G. Narutowicza 10
- **Cafe & Bistro u "Tkaczy"** - ul. ks. Sz. Rembowskiego 1
- **Hostel FOLKier** - ul. ks. Sz. Rembowskiego 1 (oficyna)

Oprócz obiektów o charakterze kulturalnym, usługowym, edukacyjnym na terenie PKMT znajdziemy także takie budynki, które pełniąc funkcje mieszkaniowe, zarządzane są przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Zgierzu. To właśnie one zostały wytypowane do realizacji działań związanych z przedsięwzięciem „stworzenia Kwitnących Ogródków w Parku Kulturowym Miasto Tkaczy”.

Już po II wojnie światowej część z domów rzemieślniczych została przejęta przez miasto i przekształcona w taki sposób by z zasady domów jedno bądź dwu-rodzinnych utworzyć przestrzeń mieszkalną składającą się z 8 lokali. Lokale mieszkalne funkcjonują na zasadzie lokali socjalnych, przeznaczonych dla mniej zamożnych mieszkańców.

Zgierz - Nowoczesne miasto po godzinach

Wytypowane do przeprowadzenia działań związanych z przekształcaniem podwórek zostały wstępnie parcele:

- ul. Narutowicza 4
- ul. Narutowicza 7 - Dom Karola Borsta sukiennika, protoplasty najpotężniejszego zgierskiego rodu fabrykanckiego.
- ul. Narutowicza 11(Szczęśliwa 63) - Dom mechanika Hieronima Vogta wybudowano w 1825 roku. Dom i budynki pomocnicze w podwórzu powstały w latach 1826-182
- ul. Narutowicza 13

W ramach działań konsultacyjnych zespół badawczy zajmował się także po części przestrzenią zajmowaną przez **Świetlicę środowiskowa "Przystań"** – (ul. G. Narutowicza 10) a także podwórkiem-ogrodem przy ul. Narutowicza 15. W pierwszym przypadku przeprowadzony został warsztat z dziećmi i młodzieżą obejmujący działania z zakresu projektowania przestrzeni – w tym wypadku podwórek. Te dodatkowe warsztaty ukazały potencjał najmłodszych odbiorców a także zapewniły rozszerzenie partycypacji właśnie o tę grupę. Jest to w szczególności istotne gdy zrozumiemy rolę edukacyjną i włączającą w przyszłe funkcjonowanie Kwitnących Ogródków. Drugie podwórko oraz jego użytkownicy zostali włączeni jako swoisty przykład „wzorcowego” podwórka, na którym realizowane są inicjatywy oddolne. Dużą rolę odgrywa także jego bezpośrednie sąsiedztwo z parcelą przy ul. Narutowicza 13.

Na terenie PKMT podejmowane są od początku jego istnienia działania o charakterze rewitalizacyjnym. W początkowej fazie skupiały się one przede wszystkim na budynkach o funkcji publicznej, usługowej. Obecnie rozpoczęto prace nad odnową tkanki materialnej również budynków mieszkalnych. Jednak jak w przypadku rewitalizacji przyjęło się działać, tak i tu odnowa ta połączona ma być z działaniami aktywizującymi

społeczność lokalną. Jest to bardzo istotne by dostrzegać wymiar społeczny zmian, który zapewnić może ich ciągłość. Przykład omawianego przedsięwzięcia, „stworzenia Kwitnących Ogródków” doskonale wpisuje się w idee rewitalizacji jako działania dla społeczności z obszaru poddawanego procesowi zmiany przy współudziale tejże społeczności.

Podwórka jako takie są specyficzną przestrzenią. Nie są więc z jednej strony przestrzenią o charakterze ściśle prywatnym, jak chociażby mieszkanie czy dom. Nie są też przestrzeniami publicznymi – przynależą, są swoistymi przedłużeniami niejednokrotnie więcej niż jednej przestrzeni prywatnej. W naukach społecznych i humanistycznych możemy znaleźć określenia na taki rodzaj współdzielonej lecz nie otwartej dla wszystkich przestrzeni jak przestrzeń pół-prywatna czy przestrzeń sąsiedzka. Jako taka łączy więc w sobie cechy obu: prywatnej jak i publicznej a działania dziejące się w niej pozostają więc na pograniczu tego co prywatne, intymne, osobiste a wspólnotowe, społeczne, współdzielone.

Również w przypadku podwórek na których powstać mają „Kwitnące Ogródki” **mamy do czynienia właśnie z tego rodzaju obszarem będącym jednocześnie otwartym na to, co dzieje się w społecznie współdzielonej przestrzeni miejskiej jak i będącym przedłużeniem miejsc osobistych, domowych. To napięcie będzie wyraźnie ujawniać się podczas omawianych wyników działań konsultacyjnych.**

OPIS METODOLOGII DZIAŁAŃ KONSULTACYJNO-BADAWCZYCH

Przy wprowadzaniu zmian w tkance miejskiej ugruntowaną rolę pełni podejście inkluzywne w stosunku do użytkowników przestrzeni zabranizowanej w jej conceptualizację oraz niekiedy i zaangażowanie się w prace wykonawcze.

Partycypacja i konsultacje społeczne jako jedno z narzędzi włączających, stanowią już przyjęty model działań zarządzających i wykonawczych w różnych obszarach życia publicznego i społecznego. **Konsultacje społeczne** w najprostszym ujęciu:

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miesto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

oznaczają zbieranie opinii na dany temat wśród wszystkich zainteresowanych stron. Inaczej mówiąc, konsultacje to narzędzie umożliwiające dwukierunkową komunikację mieszkańców z władzami. Konsultacje to forma partycypacji obywatelskiej, czyli udziału obywateli w podejmowaniu decyzji odnośnie spraw, które ich dotyczą¹

W przypadku przedsięwzięcia „stworzenia Kwitnących Ogrodów w Mieście Tkaczy” działania konsultacyjnej zostały zaimplementowane w różnej formie. Zespół badawczy zanim podjął się doboru technik i narzędzi przeprowadzał niezbędną kwerendę w tzw. dobrych praktykach partycypacyjnych, w szczególności tych dotyczących projektowania przestrzeni oraz zakładania „miejsc zielonych”.

Ponadto członkinie zespołu uczestniczyły w spotkaniach zespołu reprezentującego różne komórki jednostki publicznej odpowiedzialnej za realizację ww. przedsięwzięcia. Pozwoliło to na uzyskanie efektu sieciowania niezbędnego do konsultacji merytoryczno-formalnej przygotowanych narzędzi konsultacyjno-badawczych a także na zapewnienie zaangażowania przedstawicieli jednostek publicznych w same działania konsultacyjne – nieocenioną rolę odgrywa tu strategia kontaktu osobistego przyjęta przez projektujących narzędzia i realizujących same działania konsultacyjne.

W działaniach konsultacyjnych przewagę mają przede wszystkim techniki i narzędzia jakościowe, ilościowe zbieranie danych może służyć jako

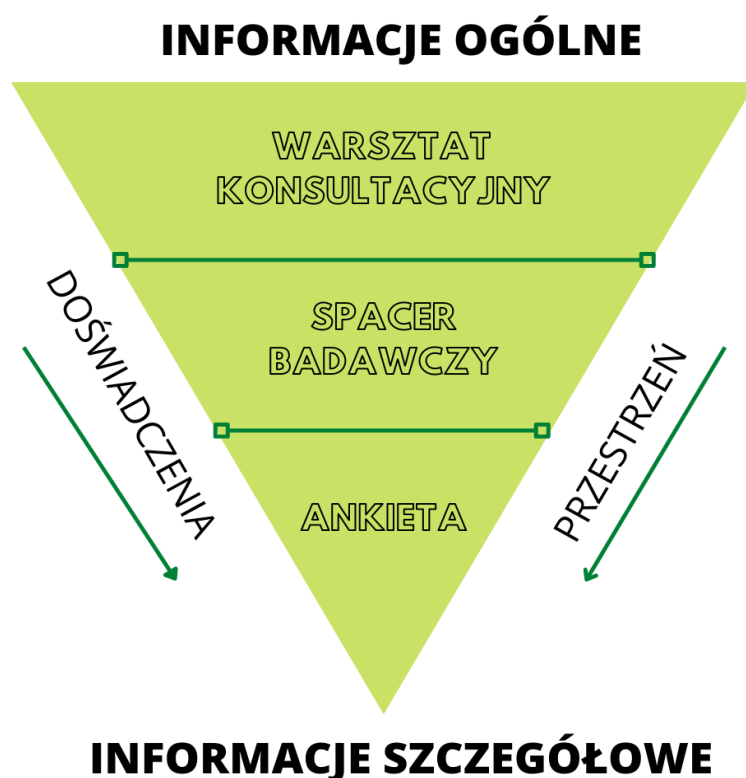
---

¹ ABC konsultacji. Krótki przewodnik po metodach i technikach prowadzenia konsultacji społecznych, Projekt Społeczny 2012, Warszawa 2010.

uzupełnienie materiału czy nakreślenie szerszego kontekstu społeczno-kulturowego konsultowanej sytuacji / przedsięwzięcia / rozwiązania.

W przypadku omawianych działań konsultacyjnych skorzystano z dwóch technik opartych o jakościowe modele oraz z jednej ilościowej – choć z zastrzeżeniem, że celem nie będzie uzyskanie danych reprezentatywnych w rozumieniu metodologii badań społecznych. Dobór technik wynikał z potrzeb oraz dynamiki procesu pracy nad przedsięwzięciem.

Jak zaznaczone zostało we wprowadzeniu, posłużono się swoistą metodą lejka informacyjnego, którą obrazuje poniższa grafika:

Il. 1 – oprac. własne

Warsztat konsultacyjny miał najbardziej otwartą formułę, zarówno pod względem przestrzennym – uczestnikami były mieszkańcy obszaru PKMT, jak i doświadczeniowym –rozważane były ogólne zagadnienia związane z potrzebami oraz trudnościami związanymi z modyfikacją podwórek, bez doprecyzowania w postaci konkretnych rozwiązań czy postulatów. Następnie spacer badawczy dotyczył już konkretnych przestrzeni jawiących się w nich potencjałach oraz trudnościach. Dopełnieniem tego były ankiety, zbierające w założeniu konkretne preferencje, doświadczenia i oczekiwania mieszkańców wytypowanych podwórek.

Każda z zaproponowanych w działaniach konsultacyjnych technika posiadała wcześniej opracowane narzędzie badawcze, wykorzystujące różnorakie sposoby aktywizacji mieszkańców oraz pozyskiwania zdywersyfikowanych danych nie tylko pod względem ogólności czy szczegółowości ale także pod względem możliwości ich analizy.

3.1 WARSZTAT KONSULTACYJNY

Jak już było wskazane wyżej, konsultacje społeczne polegają na zbieraniu opinii dotyczących danego zagadnienia od osób, grup, instytucji, będących żywo zainteresowanymi dyskutowanym przedmiotem. Różnorodność zdań, potrzeb i oczekiwań poszczególnych stron uczestniczących w konsultacjach może być przytłaczająca i trudna do zanalizowania.

Dlatego też na potrzeby otwartej formy konsultacyjnej będącej pierwszym z etapów podjętych działań wybrano formę warsztatową. Warsztaty konsultacyjne są rekomendowane jako technika jakościowa, zwłaszcza na początkowym bądź końcowym etapie prac projektowych. Pozwalają zebrać z jednej strony potrzebne dane do dalszej conceptualizacji prac, z drugiej zaś stają się okazją do poinformowania zainteresowanych o planowanym, dziejącym się czy też zakończonym procesie działań, które podlegają konsultacji.

Przeprowadzony warsztat konsultacyjny odbył się 19.05.2022 roku na terenie Parku Kulturowego Miasta Tkaczy w Zgierzu. Zaproszenie na warsztat zostało przekazane mieszkańcom obszaru PKMT w Zgierzu. Zadbano także o uczestnictwo w nim przedstawicieli jednostek miejskich, które bezpośrednio zaangażowane są w proces realizacji omawianego w niniejszym raporcie przedsięwzięcia. Było to bardzo istotne dla osiągnięcia odpowiedniej wartości prac konsultacyjnych – opartych na dialogu i pracy stron zaangażowanych w partycypację.

Narzędziem wykorzystanym do przeprowadzenia warsztatu był jego scenariusz (Aneks 1).

Scenariusz opierał się o zmodyfikowany model warsztatu typu „*word cafe*” – wykorzystano podział pracy uczestników nad poszczególnymi zagadnieniami bez zastosowania rotacji poszczególnych grup. W zamian za to zaproponowano rundę swobodnego uzupełniania informacji przez uczestników w dowolnych zagadnieniach.

Nad przebiegiem warsztatu czuwały 4 badaczki – jedna moderatorka oraz 3 osoby odpowiedzialne za koordynowanie pracy przy stolikach i wykonywanie notatek.

Zgodnie z przyjętymi zasadami konsultacji społecznych spotkanie podzielone zostało na:

- część wprowadzającą o charakterze informacyjnym,
- część właściwą warsztatów (składającą się z „rozgrzewki” oraz 4 rund zadaniowych przy konkretnych stolikach)
- zakończenie podsumowujące spotkanie

Uczestnicy warsztatów zostali przydzieleni do 3 stolików tematycznych:

- **przestrzeń i miejsca w podwórkach**
- **zielen na podwórkach**
- **czas wolny na podwórkach**

Na początkowych etapach przebiegu części warsztatowej poszczególne grupy pracowały nad przypisanymi zagadnieniami, następnie każdy z uczestników mógł również wyrazić swoją opinię na pozostałe zagadnienia.

Opinie, postulaty, wypracowane propozycje zostały umieszczone na przypisanych do stolikach kartach, przy jednoczesnym wykonywaniu notatek przez badaczki.

Uczestnicy warsztatu zostali pod koniec poinformowani o dalszych etapach prac konsultacyjnych oraz zachęeni do uczestniczenia w nich.

3.2 SPACER BADAWCZY

Drugą techniką wykorzystaną podczas działań konsultacyjnych był spacer badawczy.

Odbył się on 28.05.2022 roku w godzinach 10-12. Wybór terminu podyktowany był:

- bliskością czasową do wcześniejszych warsztatów konsultacyjnych
- dniem wolnym od pracy – sobota

Istotne to było dla zapewnienia ciągłości działań partycypacyjnych, wykorzystania wzbudzonego potencjału podczas warsztatu oraz możliwością zastania mieszkańców na terenach posesji.

Technika spaceru badawczego jest szczególnie wartościowa przy działaniach związanych z projektowaniem przestrzeni. Wyjście „w teren” z uczestnikami pozwala na swobodną dyskusję dotyczącą konkretnych obszarów, punktów, miejsc. Charakterystyczne dla tej techniki jest mniej sformalizowana forma przebiegu, możliwość reagowania i dostosowywania działań konsultacyjnych do zaangażowania uczestników.

Bardzo istotne jest by podczas spaceru, jak w przypadku warsztatów, uczestniczyli również przedstawiciele jednostek publicznych – tak było również podczas omawianego.

Spacer badawczy odbywał się w oparciu o narzędzie jakim był scenariusz spaceru (Aneks 2).

3.3 ANKIETA

Ostatnim etapem działań konsultacyjnych były ankiety skierowane bezpośrednio do mieszkańców wytypowanych podwórek. Wykorzystano tę technikę badawczą jako efektywne zebranie brakujących danych o poszczególnych obszarach, na których ma odbyć się przedsięwzięcie.

Narzędziem zastosowanym był kwestionariusz ankiety składający się z 26 pytań tematycznych oraz 3 pytań o charakterze metryczkowym (Aneks 3).

Celem ankiety było zebranie jak największej ilości opinii na temat projektu ogródków przydomowych. Przewidywany czas wypełnienia oscylował między 20 a 25 minutami.

Ankiety przybrały formę papierowych wydruków, które jak wspomniano wyżej zostały rozdane podczas spaceru badawczego oraz zebrane po 3 dniach przez pracownika administracji.

Część właściwa ankiety składała się z V bloków pytań:

- I. **Wymarzony ogródek**
- II. **Praca w ogródku**
- III. **Wspólna przestrzeń podwórka**
- IV. **Obecne elementy w ogródku**
- V. **Nowe elementy ogródka**

Zastosowano zasady związane z metodologią układania kolejności zagadnień w kwestionariuszu. Rozpoczęto więc od najbardziej ogólnych informacji, zarówno dotyczących stanu zastanego jak i stanu pożądanego przestrzeni podwórek.

W pozostałych częściach m.in. sprawdzano gotowość do zaangażowania się w działania na odnowionym podwórku, identyfikowano elementy charakterystyczne dla przestrzeni poszczególnych podwórek oraz określano rodzaje pożądanych działań w ramach przedsięwzięcia odnowy ogródków.

Ankiety nie miały na celu uzyskania reprezentatywności w rozumieniu metodologii badań jakościowych – ich celem było uzupełnienie materiału już zebranego oraz jednocześnie sprawdzenie gotowości do partycypacji mieszkańców w działaniach związanych z przedsięwzięciem pn. stworzenie Kwitnących Ogródków w Mieście Tkaczy.

WYNIKI BADAŃ

W tej części Raportu zostaną przedstawione wyniki badań w ramach działań konsultacyjnych. Źródła danych charakteryzują się dywersyfikacją. Są to:

- **Materiały wytworzone przez uczestników działań konsultacyjnych**
  - ankiety
  - notatki wykonywane na wspólnych planszach podczas warsztatów konsultacyjnych
- **Materiały wytworzone przez przeprowadzających działania konsultacyjne:**
  - notatki tworzone podczas konsultacji
  - notatki tworzone po zakończeniu danych działań konsultacyjnych
  - schematyczne mapy opracowywane podczas spaceru badawczego

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

- fotografie wykonywane podczas spaceru badawczego

Pozyskane materiały poddane zostały analizie, przy zachowaniu logiki podziału tematycznego zaproponowanego podczas rozpoczynającego działania konsultacyjne warsztatu:

- **przestrzeń i miejsca w podwórkach**
- **zieleń na podwórkach**
- **czas wolny na podwórkach**

Co więcej analiza przyjmuję również perspektywę tego co obecnie dzieje się na podwórkach w porównaniu z tym co jest oczekiwane w ramach przyszłego przedsięwzięcia.

W pierwszej części omówione zostaną wyniki o charakterze ogólnym, prezentującym powtarzające się wątki. W drugiej części przedstawione zostaną wyniki dotyczące poszczególnych podwórek.

4.1 OGÓLNE

Podstawowymi źródłami danych w tej części będą z jednej strony informacje uzyskane podczas warsztatów konsultacyjnych.

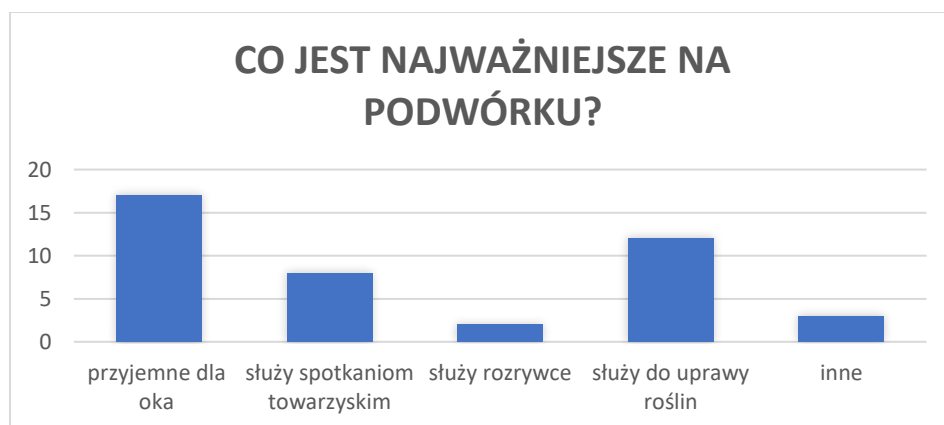
Wiąże się to z charakterem warsztatu konsultacyjnego, który miał charakter wprowadzający uczestników w tematykę zagospodarowania podwórek.

Uczestnicy pracowali nad wspólnymi rozwiązaniami, propozycjami dotyczącymi sposobów konceptualizacji przestrzeni przydomowej.

Uzupełnieniem będą wyniki ankiet skupiające się na ogólnych tendencjach przejawiających się w nich.

Bardzo istotną częścią pracy konsultacyjnej było określenie ogólnych oczekiwań mieszkańców. Zarówno na etapie warsztatowym, jak i podczas konstruowania kwestionariusza ankiety badaczki formułowały pytania tak, by dowiedzieć się jak kształtują się owe oczekiwania przy jednoczesnym wydobyciu informacji na temat charakteru działań podejmowanych w tego rodzaju przestrzeni.

Spośród 20 ankiet, które udało się uzyskać ze wszystkich podwórek mieszkańcy podwórek wyraźnie wskazywali na **istotność waloru estetycznego** przestrzeni przydomowych. Podwórka to także miejsca aktywności – przede wszystkim związanych z możliwością uprawy roślin ale także kontaktów towarzyskich.

il. 2 – oprac. własne

Wartość estetyczną był również wskazywany podczas warsztatów konsultacyjnych. W rundzie podsumowującej uczestnicy podkreślali to, że podwórka muszą być spójne pod względem wizualnym, nawiązując do charakteru wyglądu miejsca jakim jest Miasto Tkaczy.

Przestrzeń i miejsca

Podczas działań konsultacyjnych wskazywane były powtarzające się informacje dotyczące przestrzeni podwórek. **Istotne dla mieszkańców jest wydzielenie obszaru podwórka – poprzez ogrodzenia i bramy.** Zapewnić to ma poczucie bezpieczeństwa z jednej strony, ale także intymności oraz prywatności.

Również na samych podwórkach ważne jest by powstały oddzielne „strefy aktywności” – takich jak uprawa roślin, spotkań towarzyskich, relaksu, zabawy czy w końcu również istotnych przestrzeni o charakterze gospodarczym.

Poruszono także podczas warsztatów oraz w odpowiedziach w ankietach kwestię potrzeby stworzenia miejsc dla dzieci i młodzieży na podwórkach.

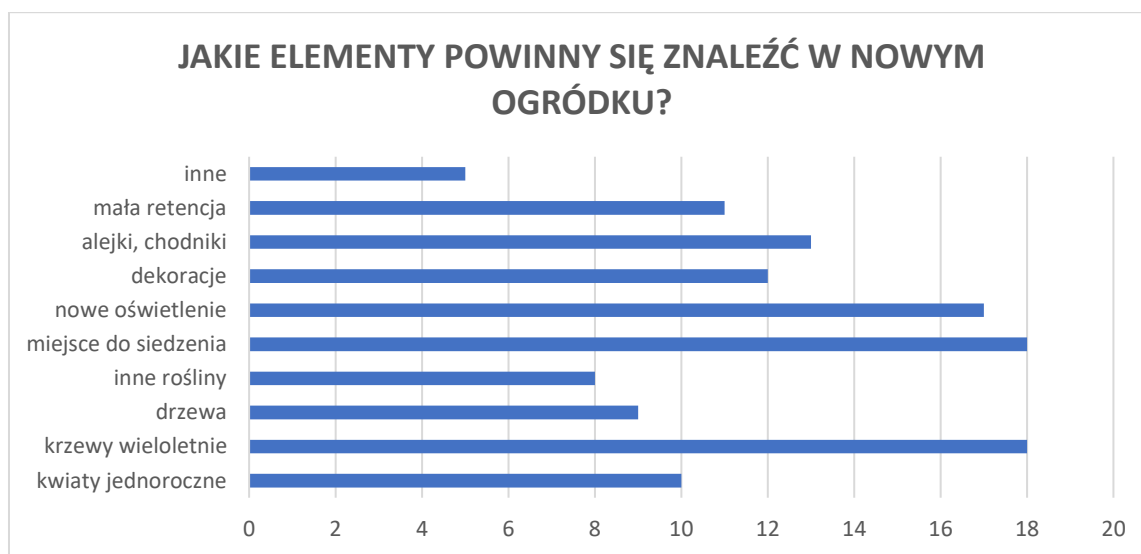
Z tymi ostatnimi wiąże się postulat i potrzeba utworzenia **zadaszonych pergoli na kontenery na śmieci** – rozwiązanie to wskazywane było jako bardzo ważne i potrzebne, wpływające na estetykę i ład podwórek. Równie istotne jest zapewnienie miejsca z trzepakiem oraz przestrzenią na suszenie prania.

Mieszkańcy wskazywali również na **potrzebę doświetlenia przestrzeni** i poszczególnych stref (w ankietach zostało wskazane 17 razy) oraz poprawy nawierzchni podwórek – **utworzenia odpowiednich dróg dojazdowych i alejek.**

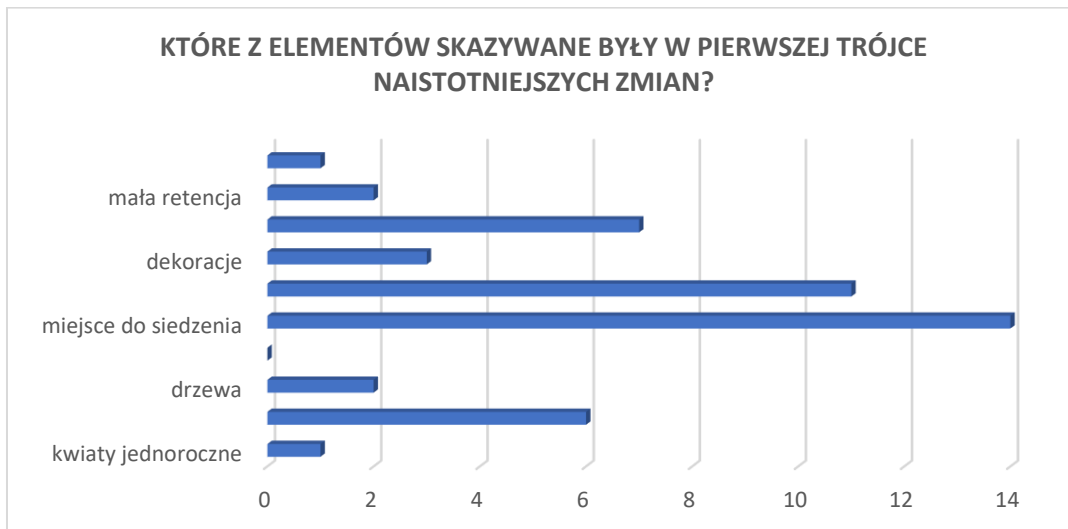

Czas wolny na podwórkach

Istotę aktywności na podwórkach oddają zbiorcze wyniki z ankiet dotyczące najważniejszych elementów, które powinny znaleźć się w przestrzeniach przydomowych:

Il. 3 – oprac. własne

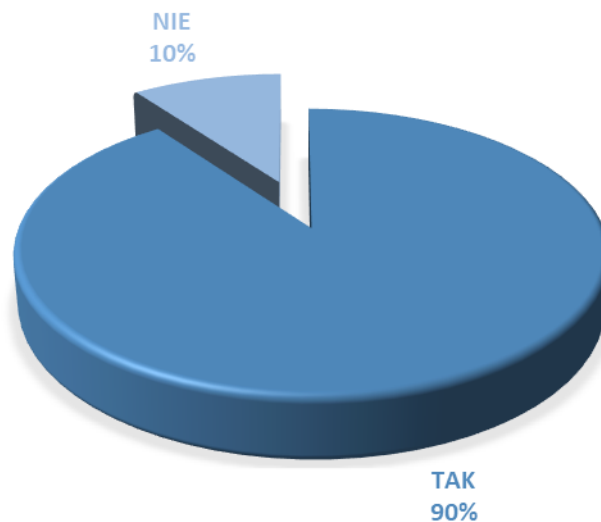
Il. 4 – oprac. własne

Miejsca do siedzenia, które służyć mogą zarówno spotkaniom towarzyskim np. połączone w przestrzeni z **miejscem na grilla** czy po prostu odpoczynkiem, również jako **hamaki, altanki, inne formy zadaszenia itp.** były przez mieszkańców opisywane jako bardzo istotne dla planowanych ale i obecnych aktywnościach w przestrzeniach przydomowych.

Czas wolny to także czas zabaw dla dzieci i młodzieży. Stąd pomysły związane z stworzeniem **stref z różnego rodzaju „grami podwórkowymi” – gra w klasy, tarcza do rzutek, stół do gry, tablica do rysowania itp.**

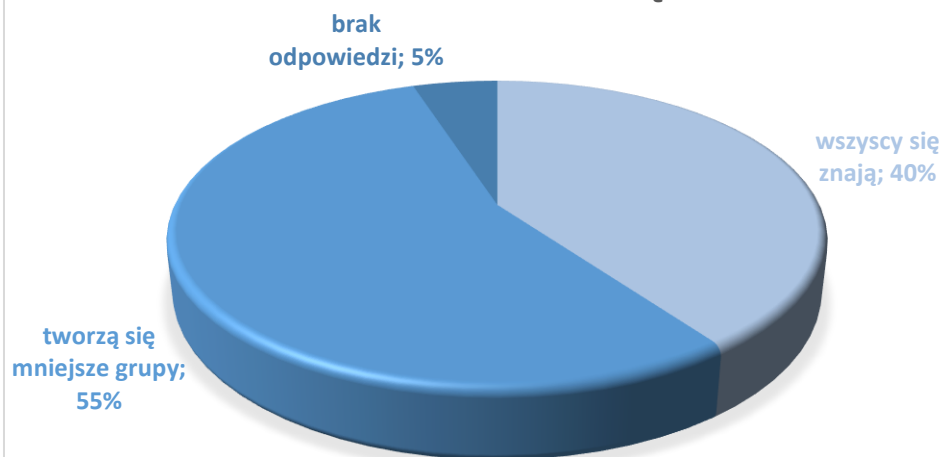
Integracja mieszkańców podwórek, zacieśnianie kontaktów sąsiedzkich i wspólne również inne aktywności niż spotkania towarzyskie wspierane mogą być właśnie przez odpowiednią aranżację przestrzeni ogródków. Warto zwrócić uwagę na istniejący już potencjał w sieciach sąsiedzkich, co obrazują wyniki ankiet:

CZY NA PODWÓRKU UTRZYMYWANE SĄ KONTAKTY SĄSIEDZKIE?

Il. 5 – oprac. własne

CHARAKTER KONTAKTÓW SĄSIEDZKICH

Il. 6 – oprac. własne

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

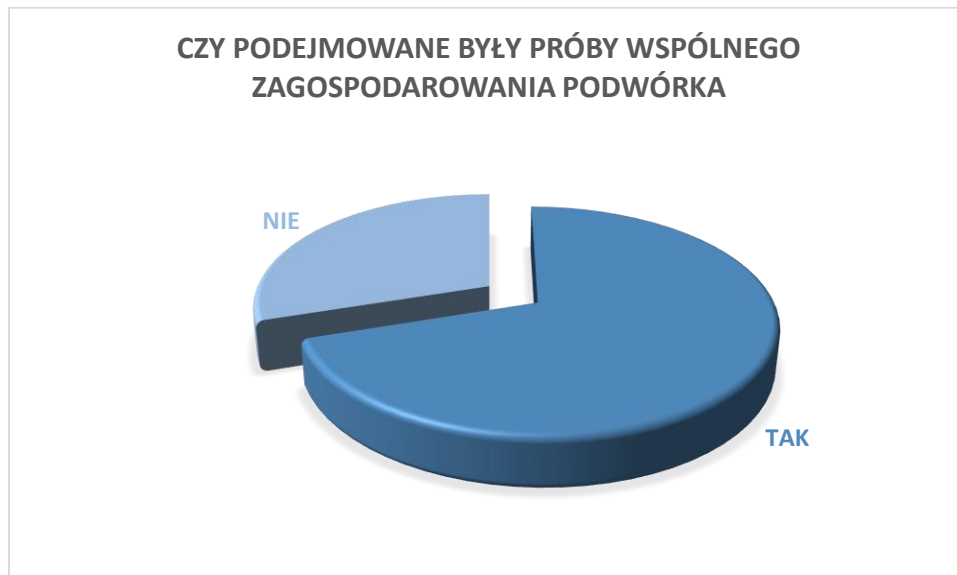
tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

Świadczą o tym ponadto wyniki dotyczące dotychczasowych podejmowanych działań w przestrzeniach przydomowych:

Il. 7 – oprac. własne

Spośród 20 ankiet 14 osób odpowiedziało twierdząco, 6 z kolei nie uważa, że takie działania wspólne były podejmowane.

Charakter tych działań był różny. Przede wszystkim były to działania związane z uporządkowaniem przestrzeni podwórka – odpowiedź ta pojawiła się 14 razy w ankietach. Na drugim miejscu wskazywane były aktywności związane z uprawianiem roślin w formie ogródków – 9 razy w ankietach mieszkańcy wskazali to jako aktywność wspólną. Nie dziwi też, że aranżowanie miejsc do spotkań towarzyskich było inicjatywą kolektywną, wskazaną 6 razy. Poprawa wyglądu estetycznego i swoiste „oswojenie”, „udomowienie” przestrzeni poprzez umieszczenie dekoracji również była jedną z aktywności w przestrzeniach podwórkowych.

Najbardziej wskazywane było stworzenie miejsc o charakterze gospodarczym – do przechowywania. Można zaryzykować interpretację, że jest to związane z czasochłonnością i kosztochłonnością takie przedsięwzięcia – zwłaszcza, że ten element pojawiał się podczas działań konsultacyjnych jako istotny do pojawienia się w nowo zaaranżowanych ogródkach.

Il. 8 – opracowanie własne

Zieleń na podwórkach

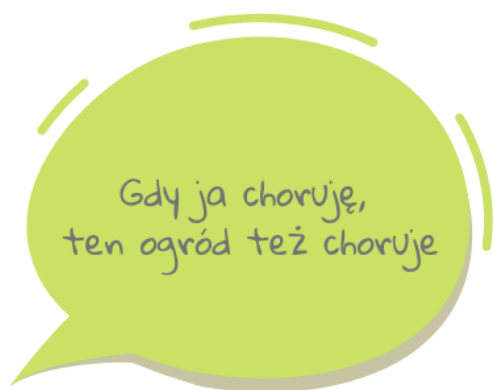
Uprawa roślin wiąże się z zapewnieniem im odpowiednich warunków. Również i ta kwestia pojawiała się w opiniach mieszkańców podczas działań konsultacyjnych. Stąd też wskazywana przez uczestników konsultacji konieczność zapewnienia **dostępu do wody w przestrzeniach podwórek:**

- jako ujęcia wody bieżącej – „krany” na podwórkach
- jako zbiorniki retencyjne na deszczówkę – z zachowaniem estetycznego wyglądu pojemników, nawiązujących do charakteru miejsca np. drewniane beczki

Według mieszkańców możliwość aranżacji zieleni należy wykorzystać nie tylko jako potencjalną poprawę wizualną przestrzeni przydomowej ale także jako:

- możliwość spędzania wolnego czasu przy uprawianiu ogródków
- źródło warzyw, owoców, ziół
- element do zakrycia, zabudowania pewnych elementów podwórka – rośliny pnące na pustych ścianach, pergolach śmietnikowych

Podczas warsztatów ustalono, że rośliny powinny być w miarę możliwości długoletnie, kwitnące przez długi okres czasu w roku i niewymagające intensywnych wysiłków w ich utrzymaniu:

Wypowiedź jednej z uczestniczek warsztatów

Materiały do wykonania zabezpieczeń nasadzeń (skrzynki, płyty, doniczki) powinny zostać wykonane powinny być w opinii uczestników warsztatów naturalne np. drewno, ceramika. Przy zastanawianiu się nad zielenią wskazywali też, że nie powinna ograniczać się ona tylko do przestrzeni samego podwórka. Jako swoiste zaproszenie i nawiązanie do tego co ukryte za bramą, wejściem na posesję mogłyby stać się ujednoczone donice okienne.

Przy części dotyczącej zieleni pojawiały się również zagadnienia związane ze zwierzętami na podwórku. Uczestnicy warsztatów oraz badani, którzy wypełniali ankiety wskazywali na możliwość pojawienia się przede wszystkim budek i karmników dla ptaków. Pojawiał się również pomysł z umieszczeniem tzw. „hotelu dla owadów / pszczół”.

Bardzo ciekawym rozwiązaniem zaproponowanym podczas warsztatów było zastosowanie na poszczególnych podwórkach pewnego rodzaju lejtmotywów. Uczestnicy konsultacji mówili o możliwości dostosowania np. jednego typu roślinności na konkretnym podwórku (np. „lawendowe podwórko”) czy wykorzystaniu istniejących już, charakterystycznych elementów dla przestrzeni przydomowej i budowaniu „tożsamości” podwórka wokół nich.

4.2 POSZCZEGÓLNE PODWÓRKA

Podwórka omawiane będą w kolejności odpowiadającej trasie spaceru badawczego. To właśnie on wraz z ankietami stanowi podstawowe źródło danych do uzyskanych i omawianych w niniejszej części wyników.

NARUTOWICZA 7

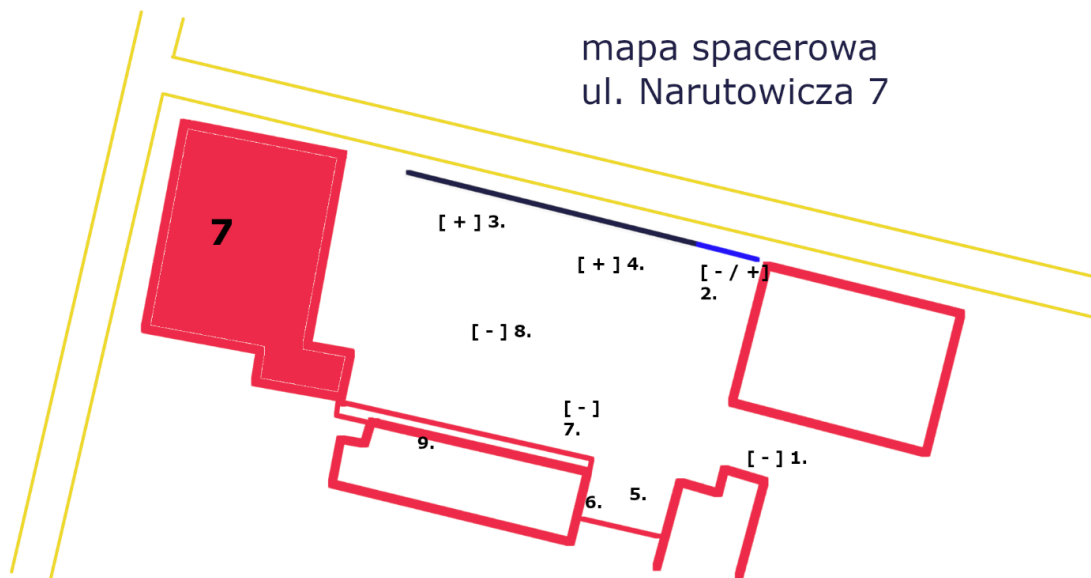
il. 9 zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

Jest bardzo ładne, ale
zmieniłabym w nim parę rzeczy.
Bardzo przeszkadzają mi kamienie,
zamiast nich dałabym ładną
zieloną trawę i ścieżkę. Pod oknami
piękne kwiaty oraz światła, które
oświetlą je w nocy. Ogródek, który
obecnie znajduje się na posesji jest
ogromny, zajmuje dużo miejsca, za
dużo tego. Nie ma kto sprzątać i
dbać o to

wypowiedź z ankiety
przeprowadzonej na ul. Narutowicza 7

Podczas spaceru badawczego na podwórku przy ul. Narutowicza 7 udało się nanieść na schematyczną mapę punkty istotne w przestrzeni podwórka. Na jej podstawie opracowano mapę spacerową dla tego obszaru wraz z opisową legendą do niej:

Zgierz - Nowoczesne miasto po godzinach

Il. 10 – oprac. własne

Legenda mapy spacerowej ul. Narutowicza 7

+ - element oceniany pozytywnie

- element oceniany negatywnie

brak oznaczenia – element istotny nie poddany waloryzacji przez uczestników spaceru

1. brak ogrodzenia
2. brama wjazdowa – dostosowanie do odbioru śmieci
3. roślinność – „zielony zakątek”
4. ławka – miejsce do siedzenia
5. niezagospodarowany teren – pergola na śmieci
6. niezagospodarowany teren – miejsce do zabaw dzieci
7. garaż „do rozbiórki”
8. niezagospodarowana część podwórka
9. miejsce na mural

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

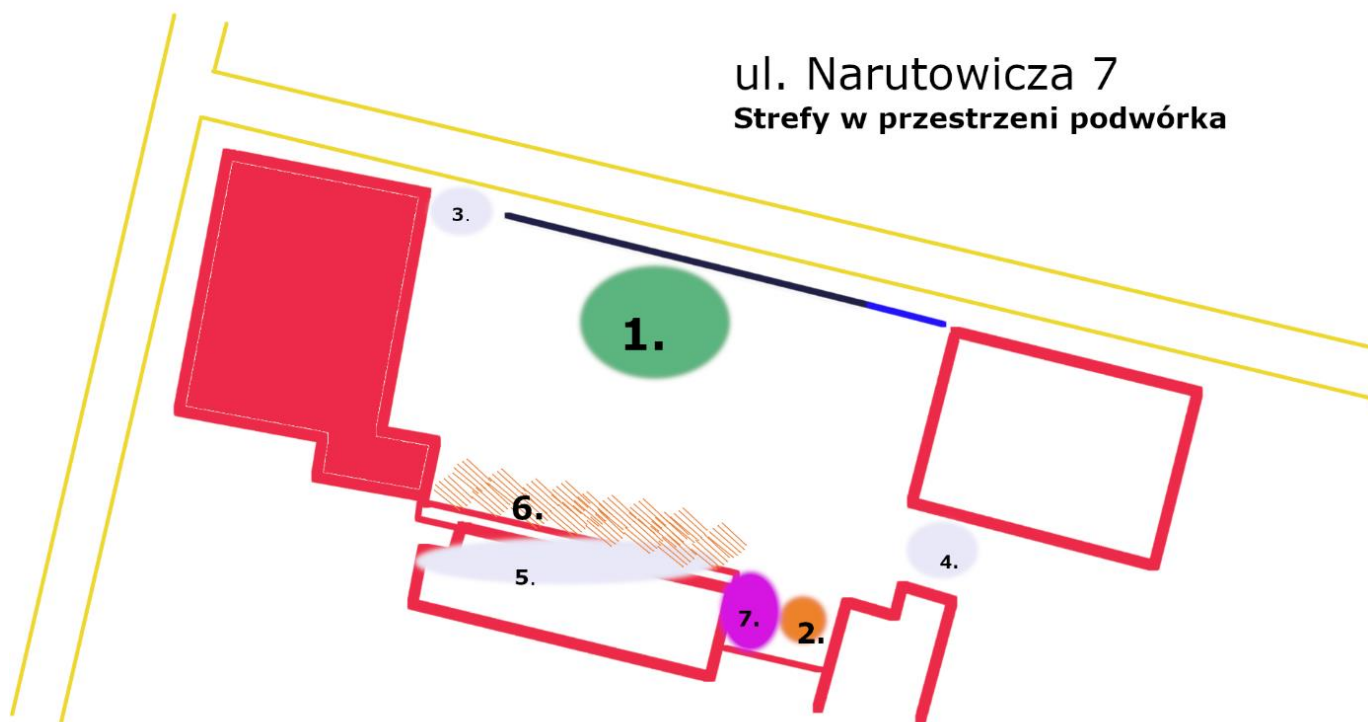
tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

Na podstawie mapy spacerowej oraz jej analizy stworzono również mapę poszczególnych stref podwórka przy ul. Narutowicza 7:

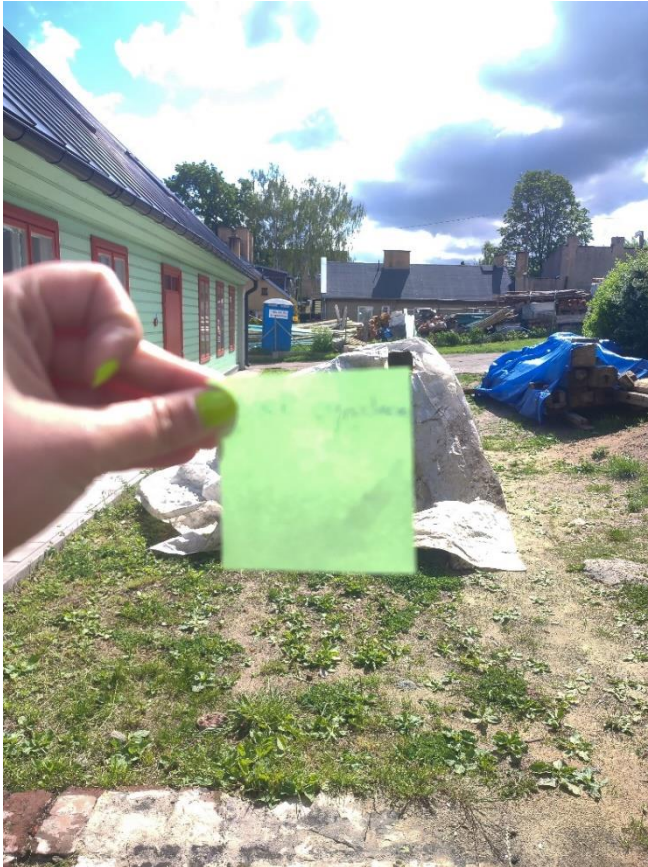
Il. 11 – opracowanie własne

Legenda mapy stref w przestrzeni podwórka przy ul. Narutowicza 7

1. **CENTRUM** - strefa zieleni, strefa relaksu i spotkań towarzyskich
2. **STREFA GOSPODARCZA** – miejsce na pergolę
3. **GRANICA** – wejście główne
4. **GRANICA** – przejście między podwórkami
5. **GRANICA** – mur budynku
6. **STREFA GOSPODARCZA** – komórki sąsiedzkie
7. **STREFA ZABAWY** – miejsce dla dzieci

Widoczne w analizie materiału ze spaceru badawczego jest brak wyraźnego zaznaczenia w sposób fizyczny jednej z granic (nr 4.). Jest to obszar otwarty

na drugie podwórko, co skutkuje mniejszym poczuciem bezpieczeństwa i prywatności:

il. 12 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – na kartce napisane jest „brak ogrodzenia”

Z informacji uzyskanych od mieszkańców tego podwórka wynika, że brak ogrodzenia powoduje, że przejście między podwórkami używane jest jako tzw. „skrót”. Jak już wcześniej było zaznaczone, podwórka to przestrzenie o charakterze półprywatnym, będące niejednokrotnie przedłużeniem strefy intymnej, niepublicznej. Stąd też silnie odczuwany dyskomfort spowodowanym brakiem wyraźnej granicy.

Granice, które również wymagają przearanżowania to granice stanowione przez mur sąsiadującego budynku. Podczas spaceru pojawiła się propozycja umieszczenia na tej dużej powierzchni muralu.

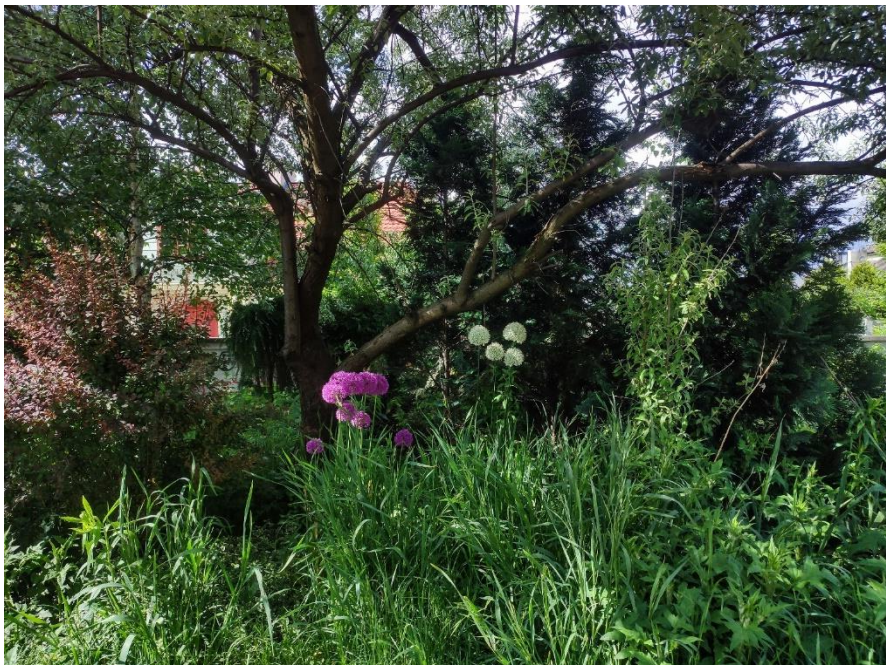
Il.13 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

Zgierz - Nowoczesne miasto po godzinach

Ozdobienie ściany muralami mogłoby także znaleźć się w obszarze zaznaczonym na planie strefowym numerami 2 i 7. To obszar na którym można umieścić z jednej strony pergolę śmietnikową z roślinami pnącymi oraz przestrzeń dla dzieci – odseparowana od pozostałych części podwórka.

Co widać też na powyższym zdjęciu, na podwórku znajdują się komórki gospodarcze. Są one użytkowane więc mieszkańcy chcą je zachować. W tym obszarze gospodarczym wskazywano również na brak wydzielonej strefy na pranie / suszenie. Na terenie podwórka znajdują się również budynek garażu, który jest prawdopodobnie nieużytkowany i mocno zaniedbany – mieszkańcy zwracali uwagę na niebezpieczeństwo wynikające ze stanu budynku.

Punkt centralny stanowi oznaczony na mapie stref podwórka obszar 1. To obszar już istniejącej zieleni wraz z fragmentem „wypoczynkowym” – z dwoma ławkami.

Il. 14 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – istniejący „zielony kącik”

Na istniejącym obszarze zielonym na podwórku przy ul. Narutowicza 7 według uczestników konsultacji przydałoby się uporządkowanie nasadzeń oraz ich odgrodenie.

Aranżacja powinna również objąć znajdujący się obok fragment z ławkami:

Il. 15 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

W obecnym stanie jak wynikało z działań konsultacyjnych ten fragment przestrzeni podwórka wymaga tzw. „dospołecznienia” – lepszego zagospodarowania przestrzeni tak, by działania w niej się dziejące

wyzwalały kontakty międzyludzkie. Zwracano również uwagę na detale takie jak brak koszy na śmieci.

Ankiety rozdane na ul. Narutowicza 7 miały największą zwrotność wśród wszystkich podwórek. Z 10 rozdanych wszystkie zostały wypełnione i oddane. Uzupełniły one informacje uzyskane podczas spaceru badawczego.

Podobnie jak w przypadku analizy wszystkich ankiet tak i w puli ankiet z ul. Narutowicza 7 walor estetyczno-wizualny był wskazywany jako najistotniejszą cechą / wartością dla podwórka.

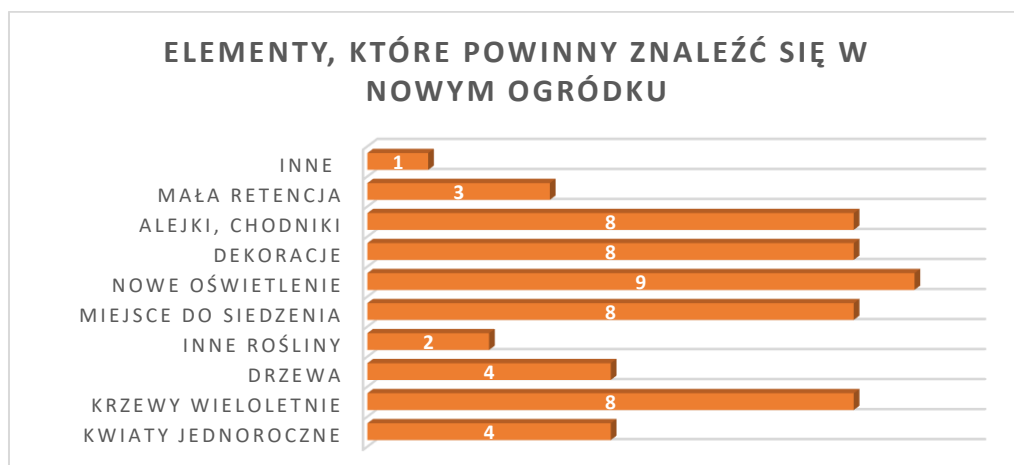

Il.16 – oprac. własne

Również druga co do ilości odpowiedzi nie wyróżniała się na tle ogólnych wyników ankiet. Badani wskazywali rolę podwórek jako ogródków, miejsc do uprawy wszelakich roślin. Co ciekawe zostały też jednak uzupełnione odpowiedzi o własne propozycje. Po pierwsze wskazano potrzebę poczucia

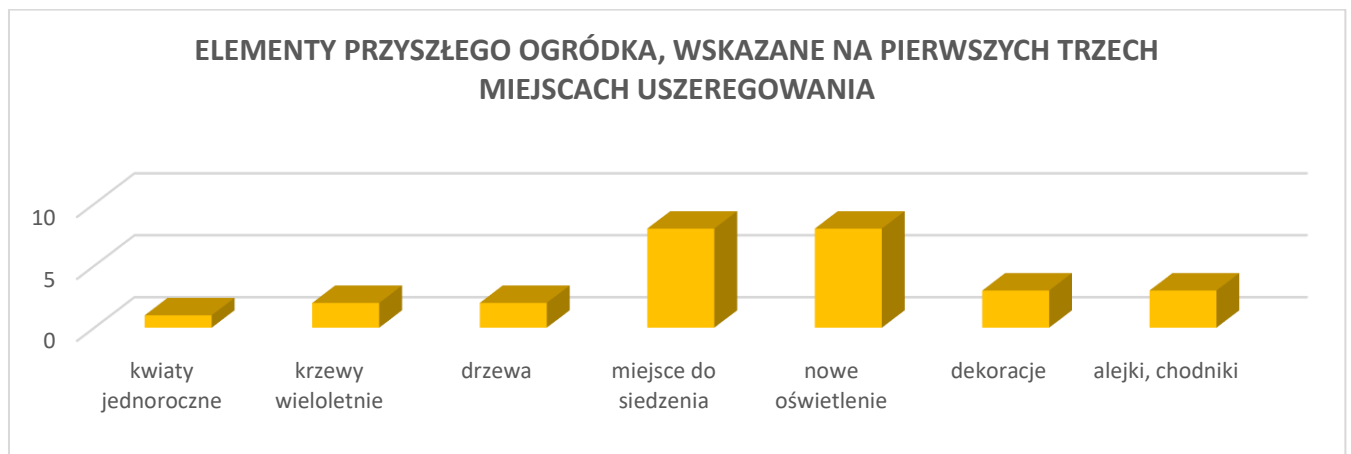
bezpieczeństwa (co może wynikać z „otwartego” obecnie charakteru podwórka). Po drugie możliwość relaksu – „przy kawie”.

Z aranżacją podwórka powiązane są konkretne elementy. W odpowiedziach na pytanie dotyczące jakie powinny one być zostały wskazane:

Il. 17 – oprac. własne

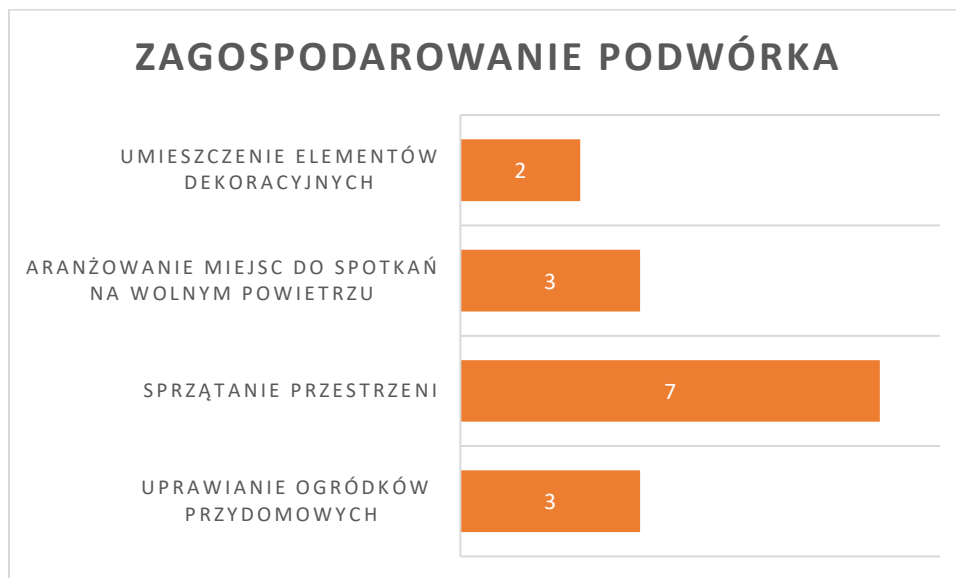
Jako inne wskazany został płot-ogrodzenie od sąsiadującego podwórka. Jak wynika z wypowiedzi w ankiecie wiąże się to z niemożnością zaaranżowania bezpiecznego miejsca dla dzieci – np. z basenem czy kąpiką do relaksu z kawą. Pytanie o elementy przyszłego ogródka miało charakter pytania z uszeregowaniem:

Il. 18 – oprac. własne

Najczęściej wskazywanymi elementami były miejsca do siedzenia oraz nowe oświetlenie, co odpowiada wcześniejszym obserwacjom ze spaceru badawczego.

Jeżeli chodzi o dotychczasowe działania wspólne w ramach aranżacji przestrzeni podwórka to 3 osoby twierdzą, że takich działań nie było, pozostałe potwierdzają, że się odbywały (7 osób). Z analizy ankiet wynika, że były to:

Il. 19 – oprac. własne

Wśród odpowiedzi dotyczących kontaktów sąsiedzkich, 9 osób potwierdziło ich utrzymywanie, tylko jedna zaprzeczyła, że one występują. Mają one jednak charakter przede wszystkim mniejszych grup sąsiedzkich w ramach posesji.

Gotowość do działania

Spośród wszystkich odpowiedzi dwie osoby zadeklarowały się jako takie, które mogłyby pełnić funkcję „opiekuna ogródka”.

Wśród mieszkańców ul. Narutowicza 7 występuje także gotowość do pracy w ogródku, choć nie u wszystkich.

Il. 20 – oprac. własne

Jako najczęstszym powodem braku chęci zaangażowania się był podawany brak czasu. Dwie odpowiedzi dotyczyły braku umiejętności i doświadczenia w tego rodzaju działaniach.

Obiekty w przestrzeni

Badani z ul. Narutowicza 7 proszeni byli o wskazanie w ankiecie obiektów / elementów podwórka, które niosą różnego rodzaju wartości – od emocjonalnego przywiązania, wartość historyczną do potencjału wykorzystania w przyszłym projekcie:

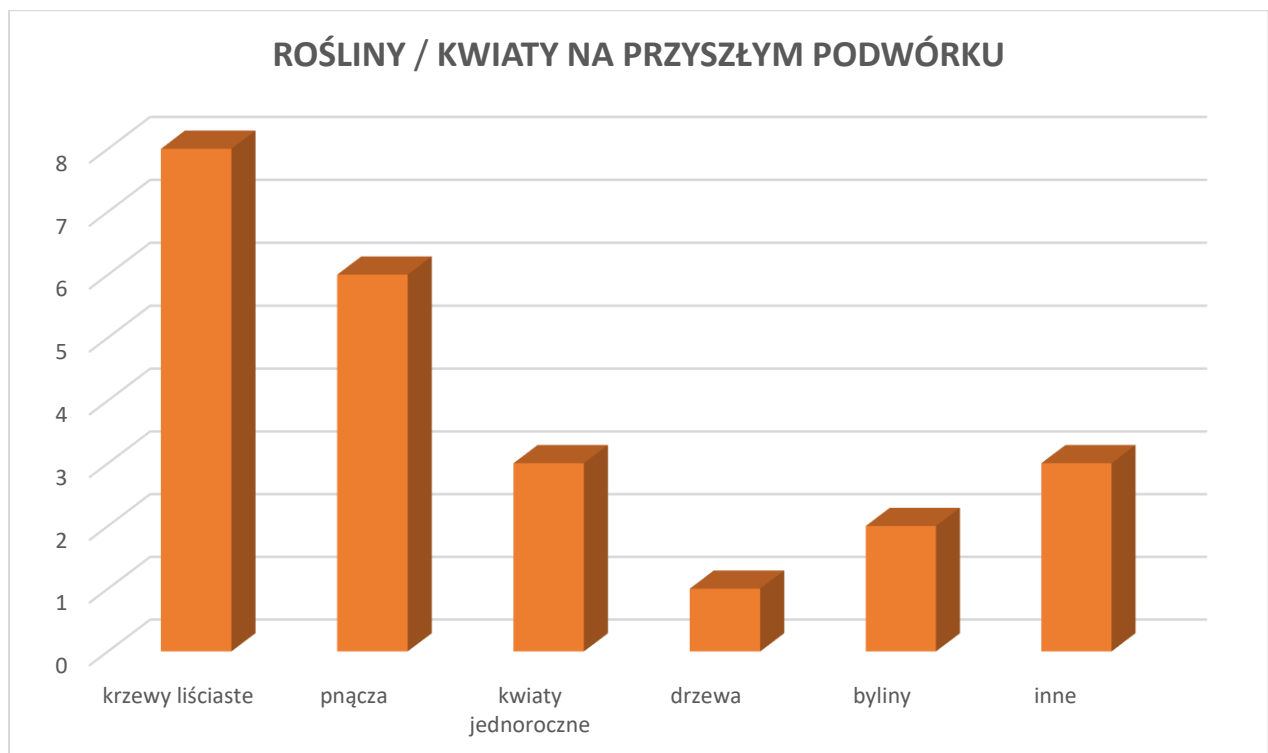
- nie został wskazany żaden obiekt o wartości historycznej.
- Jako obiekty o wartości emocjonalnej zostały wskazane ławeczki, fragment zieleni / ogródek (z doprecyzowaniem w dwóch przypadkach do konkretnego drzewa – orzechu)

Jako elementy do wykorzystania w przyszłym projekcie zostały wskazane:

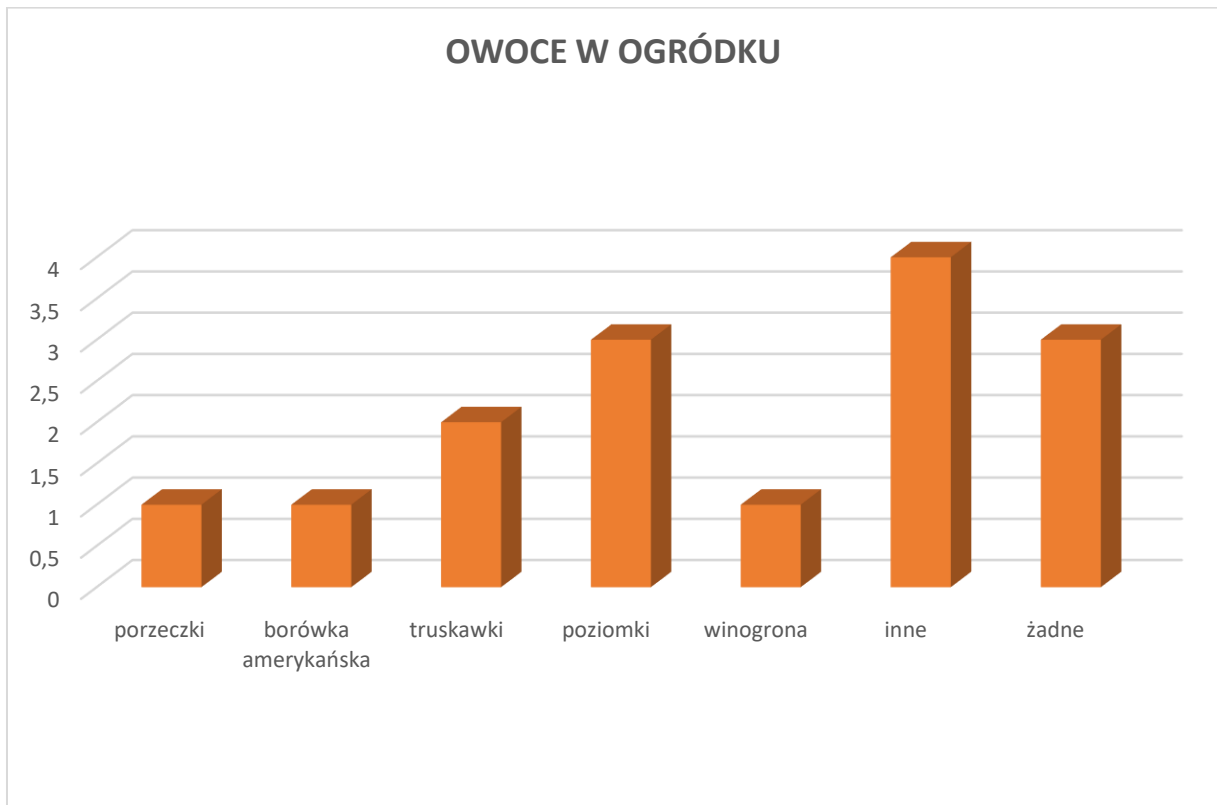
- Zastana zieleni, w tym: tuje, drzewa (stare drzewa), krzewy
- mur-ściana na mural
- ławeczki

Kwitnące Ogródki

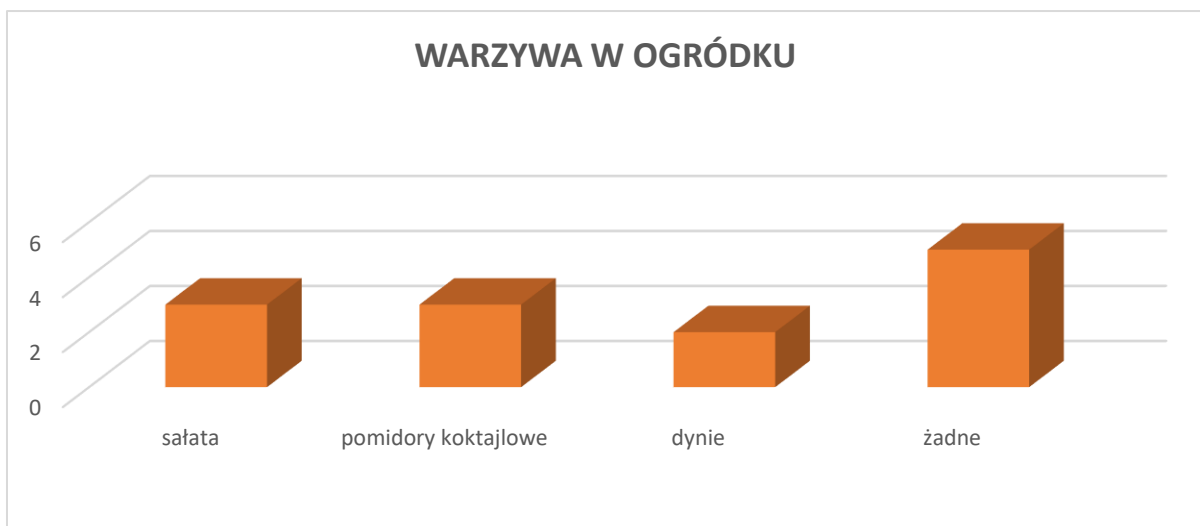
W ankiecie badani poproszeni byli o określenie jakiego rodzaju rośliny oraz elementy związane z obecnością zwierząt powinny znaleźć się w nowym „Kwitnącym Ogródku”. Poniżej przedstawione zostają dane w postaci wizualnej dotyczące tej części ankiet wypełnionej przez mieszkańców ul. Narutowicza 7:

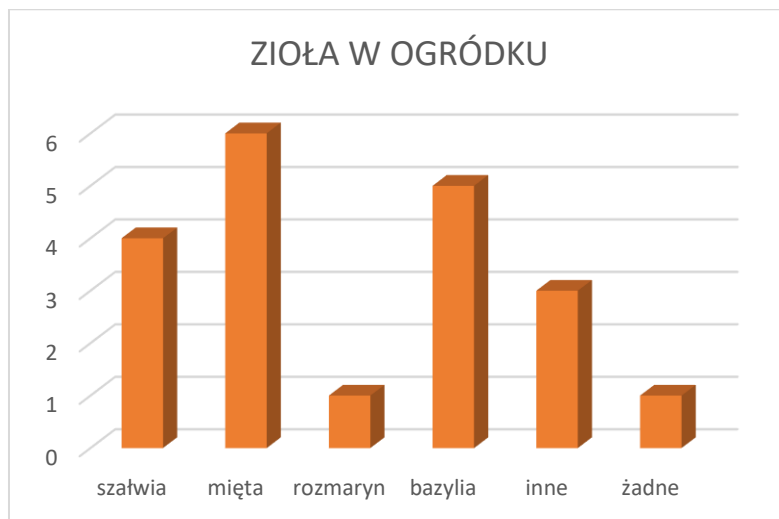
Il. 21 – oprac. własne

Il. 22 – oprac. własne

Il. 23 – oprac. własne

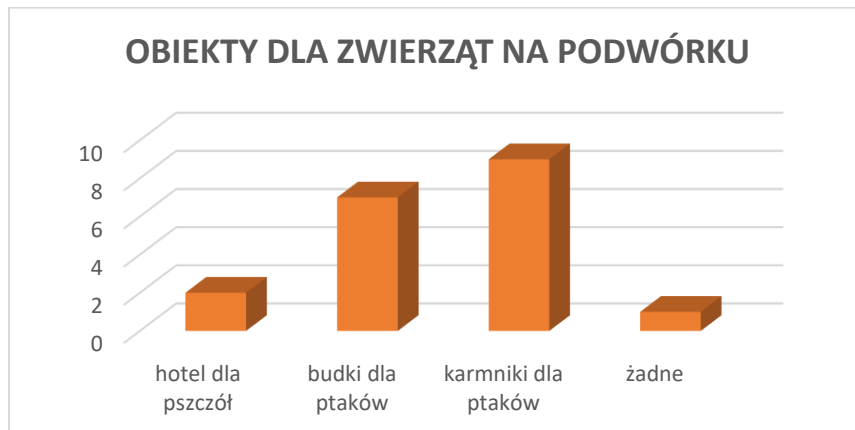

Il. 24 – oprac. własne

Jak widać ogródek ma być przede wszystkim obsadzony roślinami ozdobnymi. W odpowiedziach dotyczących warzyw i owoców jest wyraźnie widoczna tendencja do ominięcia tego rodzaju roślin – choć też pojawiły się głosy uwzględniające utworzenie ogródka warzywno-owocowego. W tę tendencję nie wpisuje się jednak już tak wyraźnie grupa roślin określonych jako zioła. Te już w większości odpowiedzi były uwzględniane.

W przypadku obiektów dla zwierząt na podwórku w odpowiedziach przeważały te przeznaczone dla ptaków.

Il. 25 – oprac. własne

NARUTOWICZA 4

Il. 26 – zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

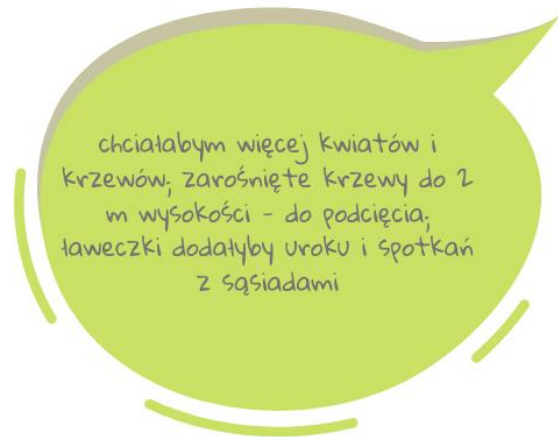
Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miesto.zgierz.pl

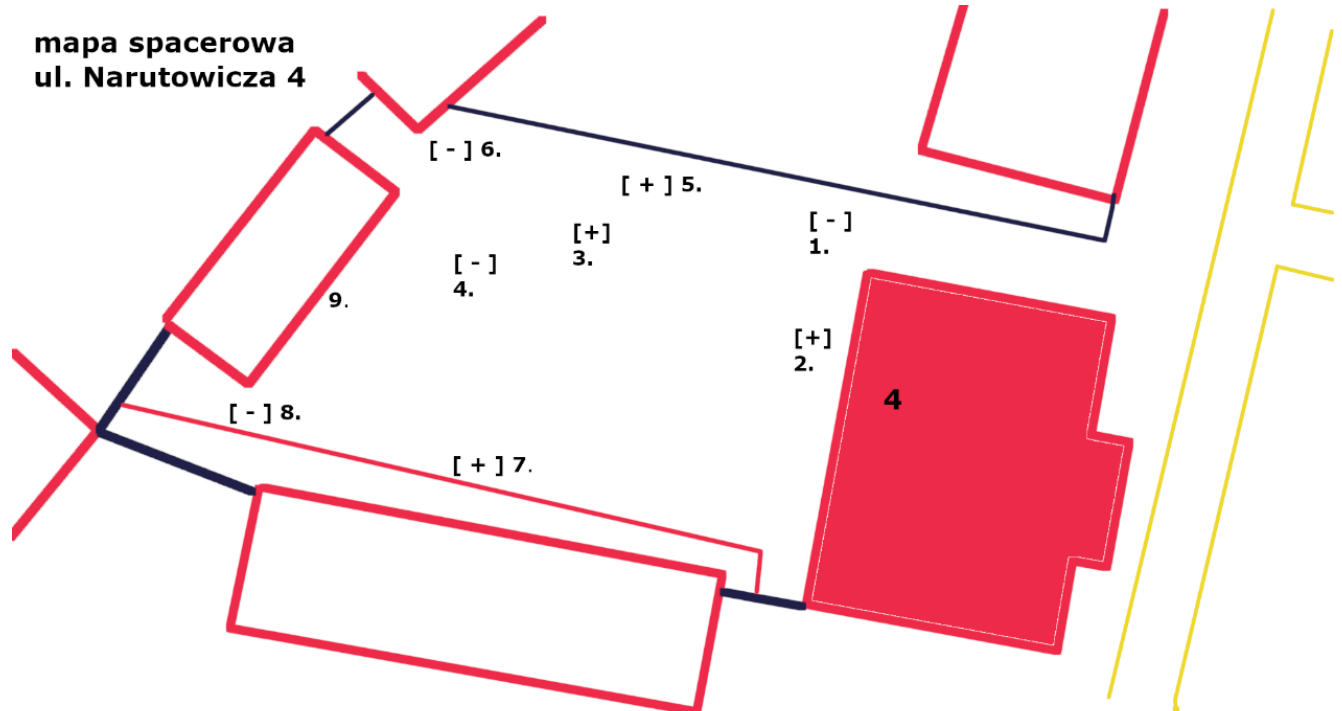
e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

Wypowiedź z ankiety przeprowadzonej na ul. Narutowicza 4

Podczas spaceru badawczego na podwórku przy ul. Narutowicza 4 udało się nanieść na schematyczną mapę punkty istotne w przestrzeni podwórka. Na jej podstawie opracowano mapę spacerową dla tego obszaru wraz z opisową legendą do niej:

II. 27 Legenda mapy spacerowej ul. Narutowicza 4

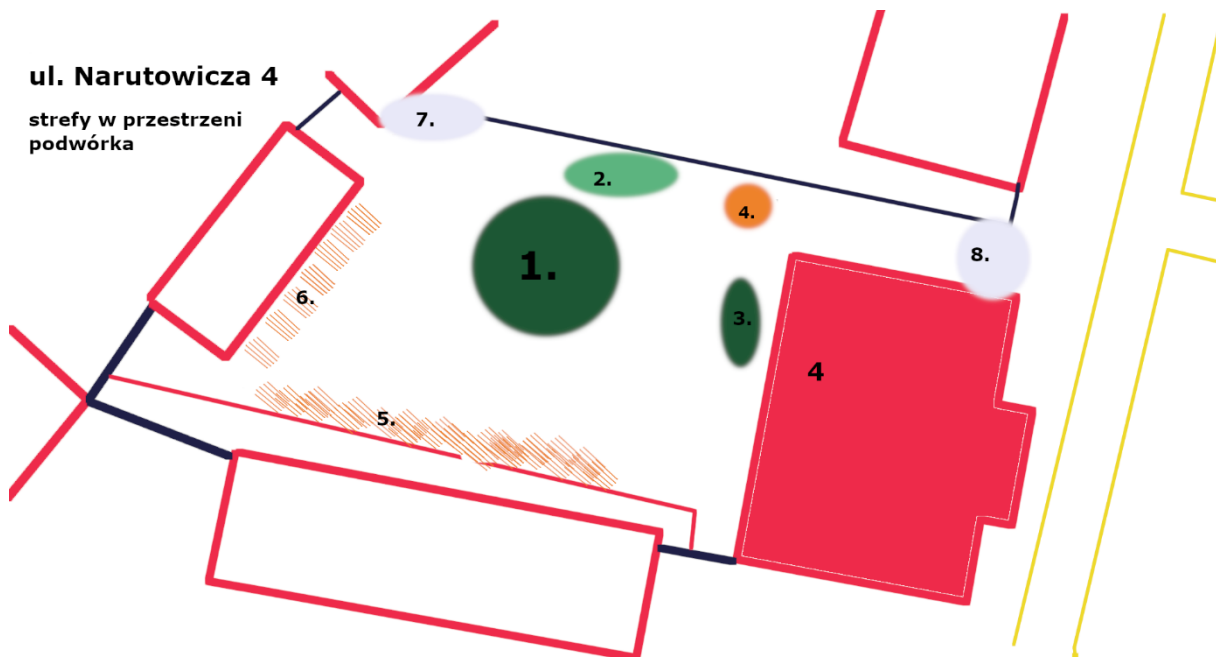
+ - element oceniany pozytywnie

- element oceniany negatywnie

brak oznaczenia – element istotny nie poddany waloryzacji przez uczestników spaceru

1. Brak pergoli na śmietniki
2. Miejsce odgródzone – ławeczka, śmietniki
3. „Zielony zakątek” – miejsce na grilla, ławeczki
4. Zniszczona ławka
5. Ogródek warzywny
6. Niezabezpieczona dziura w płocie
7. Trzepak
8. Zniszczony budynek
9. Napis „SKUP BUTELEK”

Na podstawie mapy spacerowej oraz jej analizy stworzono również mapę poszczególnych stref podwórka przy ul. Narutowicza 4:

II. 28 Legenda mapy stref w przestrzeni podwórka przy ul. Narutowicza 4

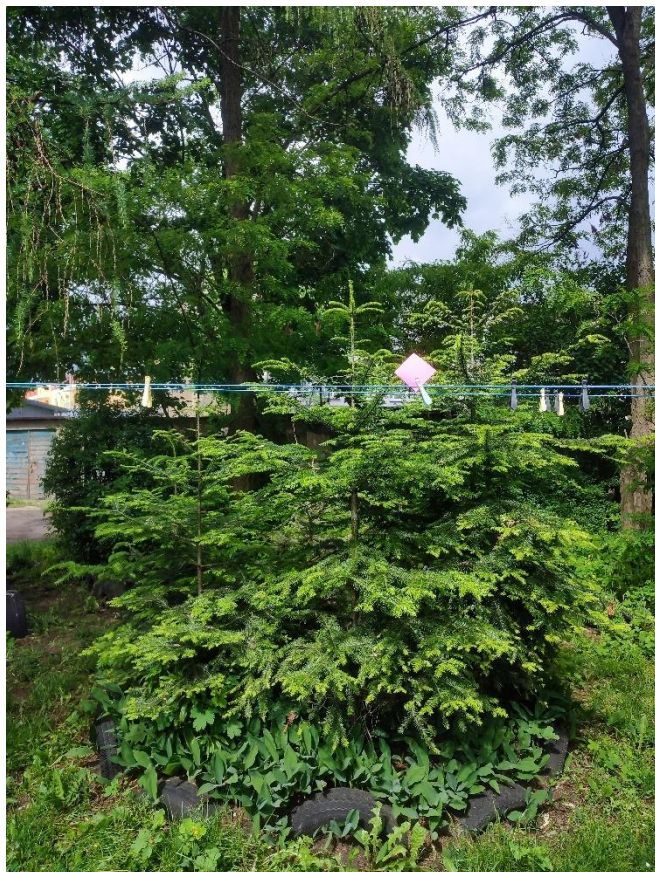
1. **CENTRUM** - strefa zieleni, strefa relaksu i spotkań towarzyskich (grill)
2. **STREFA ZIELENI** – ogródek warzywny
3. **STREFA RELAKSU** przy budynku - ławki, stolik, zieleń
4. **STREFA GOSPODARCZA**- miejsce na pergolę
5. **STREFA GOSPODARCZA** – komórki sąsiedzkie, trzepak
6. **STREFA GOSPODARCZA** – garaże – napis „Skup butelek”
7. **GRANICA** – ubytek w ogrodzeniu
8. **GRANICA** – wejście na podwórko od strony ul. Narutowicza

Widoczne w analizie materiału pozyskane podczas spaceru badawczego jest wyraźny balans między strefami relaksu / zieleni / integracji (nr 1., 2., 3.)

a strefami gospodarczymi (4., 5., 6.). Wraz z danymi z ankiet, które potwierdzają tę tendencję widać, że podział ten odgrywa istotną rolę dla użytkowników i postulowane jest jego zachowanie.

Mocnym punktem jest obszar 1. i 2., w którym dzieją się aktywności mieszkańców. Jest to strefa zagospodarowana na miejsce spotkań (grill), relaksu oraz uprawy roślin – ogródek warzywny (2.). Roślinność w postaci drzew i krzewów tworzy naturalną granicę pomiędzy opisywanym miejscem a pozostałymi częściami podwórka:

Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – „iglaki” tworzące granice w strefie 1.; sznurki na pranie

Il. 29 - Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ogródek warzywny

Podczas spaceru badawczego udało się ustalić, że ogródek jest inicjatywą oddolną jednego z mieszkańców. **W ankietach, które otrzymano z ul. Narutowicza 4 postulowane było wyraźnie przez badanych, by ten element został zachowany i rozwinięty. Podobnie rzecz ma się z pozostałymi nasadzeniami wykonanymi przez mieszkańców.**

Elementami, które powinny również zostać uwzględnione przy projektowaniu podwórka są także trzepak, ławki przy ścianie tylnej budynku mieszkalnego.

W strefie gospodarczej oznaczonej nr 5 znajduje się budynek, który jest nieużytkowany i powinien zostać zlikwidowany.

Z kolei w strefie 6., znajduje się stary napis na jednym z budynków „SKUP BUTELEK”, który stanowi ciekawy element charakterystyczny dla podwórka. Podczas spaceru badawczego uczestnicy zwrócili na niego uwagę, zastanawiając się nad możliwością jego wykorzystania w przyszłym projekcie podwórka.

Zgierz - Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

II. 30 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – napis na jednym z garaży

Jak na podwórku przy ul. Narutowicza 7 tak i na podwórku przy ul. Narutowicza 4 elementem problematycznym są kosze na odpady. Znajdują się one zaraz przy bezpośrednim wejściu na podwórko, przez co nie stanowią elementu atrakcyjnego, zachęcającego do wejścia w tę przestrzeń. Zarówno w ankietach jak i podczas spaceru badawczego postulowano utworzenie estetycznej, zielonej pergoli śmietnikowej. Oprócz waloru estetycznego to także wpłynie na negatywne odczucia sensoryczne takie jak np. nieprzyjemny zapach, na który wskazywali mieszkańcy:

Il. 31- zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – pojemniki na śmieci

Ankiety rozdane na ul. Narutowicza 4 miały obok ankiet z ul. Narutowicza 13 najmniejszą zwrotność wśród wszystkich podwórek. Z 10 rozdanych 3 zostały wypełnione i oddane. Uzupełniły one informacje uzyskane podczas spaceru badawczego.

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

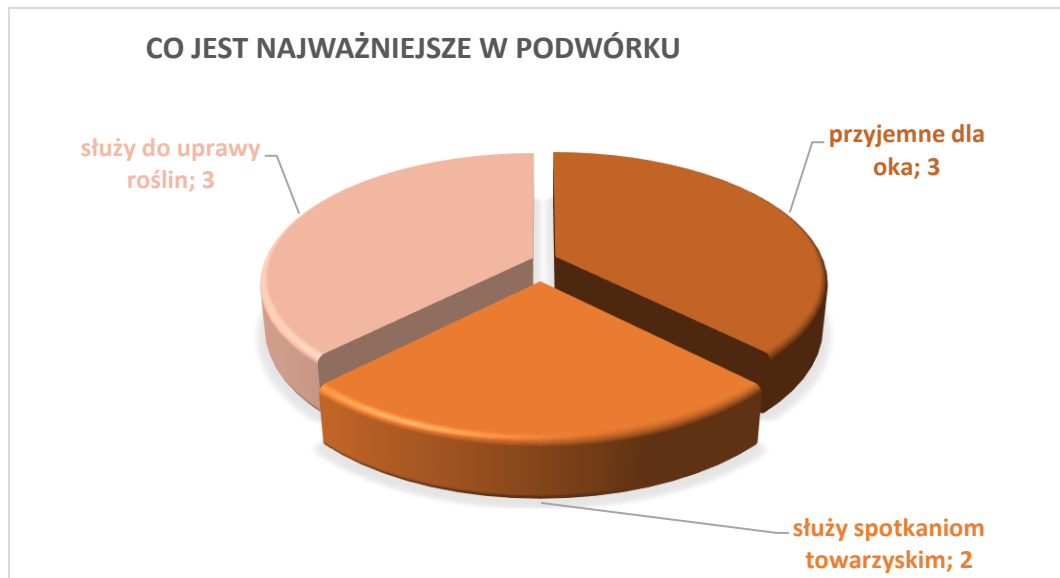
tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miaasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

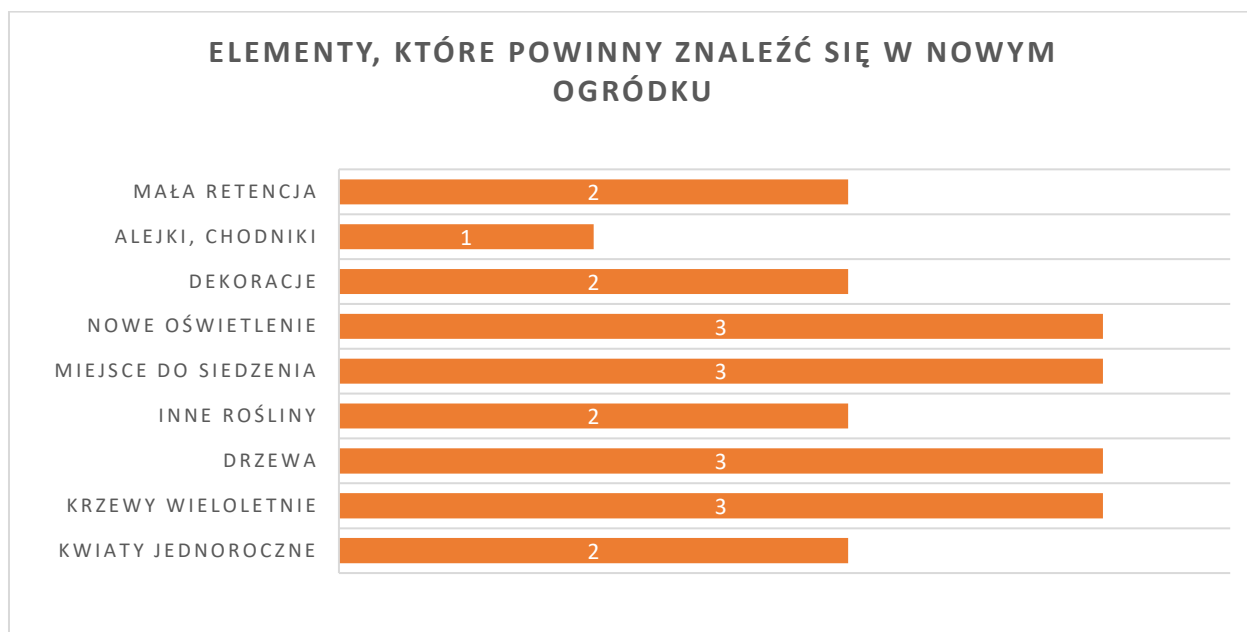
W puli ankiet z ul. Narutowicza 4 wszystkie możliwe do wyboru odpowiedzi dotyczące ważnych cech podwórka zostały wskazane na zbliżonym poziomie:

Il. 32 – oprac. własne

Zarówno walor estetyczny jak i aktywność związana z uprawą roślin zostały wskazane na tym samym poziomie – trzykrotnie. Wszystkie elementy wskazane znajdują odbicie w realnych działaniach podejmowanych przez mieszkańców na podwórku.

Z aranżacją podwórka powiązane są konkretne elementy. W odpowiedziach na pytanie dotyczące jakie powinny one być zostały wskazane:

Il. 33 – oprac. własne

W związku z małą liczbą uzyskanych ankiet oraz nie wykonaniem dokładnie polecenia zawartego w pytaniu przez dwójkę badanych nie dokonano analizy uszeregowania odpowiedzi.

Wszyscy badani z ul. Narutowicza 4 wskazali na konieczność umieszczenia w nowym ogródku takich elementów jak nowe oświetlenie, miejsca do siedzenia, drzewa oraz krzewy wieloletnie.

Jeżeli chodzi o dotychczasowe działania wspólne w ramach aranżacji przestrzeni podwórka to wszystkie 3 osoby potwierdzą, że takie działania były podejmowane. Z analizy ankiet wynika, że były to:

Il. 34 – opracowanie własne

Wśród odpowiedzi dotyczących kontaktów sąsiedzkich, wszystkie 3 osoby potwierdziły ich utrzymywanie – wszyscy sąsiedzi się znają i utrzymują ze sobą relacje sąsiedzko-towarzyskie.

Gotowość do działania

Spośród wszystkich odpowiedzi nikt nie zadeklarował się jako osoba mogąca pełnić funkcję „opiekuna ogródka”. Jednak wskazali, że jest osoba, która mogłaby pełnić taką funkcję.

Wśród mieszkańców ul. Narutowicza 4 występuje także gotowość do pracy w ogródku. Wszystkie 3 osoby potwierdziły chęć zaangażowania się w prace ogrodnicze.

Obiekty w przestrzeni

Badani z ul. Narutowicza 4 proszeni byli o wskazanie w ankiecie obiektów / elementów podwórka, które niosą różnego rodzaju wartości – od emocjonalnego przywiązania, wartość historyczną do potencjału wykorzystania w przyszłym projekcie:

- jako obiekt o wartości historycznej zostały „iglaki” – drzewa iglaste (wynikać może to z ich długoletniej obecności w przestrzeni)
- jako obiekty o wartości emocjonalnej zostały wskazane: krzew pigwy, żywopłot, akacje, iglaki

Jako elementy do wykorzystania w przyszłym projekcie zostały wskazane:

- Zastana zieleń, w tym: ogródek warzywny, drzewa i krzewy zasadzone przez mieszkańców, żywopłot, akacje, iglaki
- Alejki
- Klomb

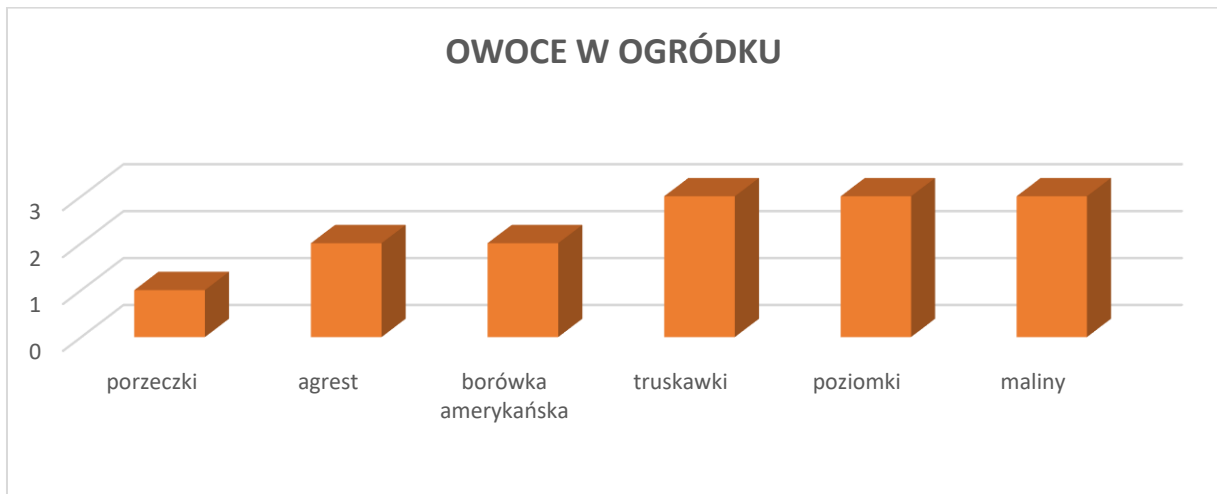
Il. 35 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – „klomb” wykonany ze śmietnika

Kwitnące Ogródki

W ankiecie badani poproszeni byli o określenie jakiego rodzaju rośliny oraz elementy związane z obecnością zwierząt powinny znaleźć się w nowym „Kwitnącym Ogródku”. Poniżej przedstawione zostają dane w postaci wizualnej dotyczące tej części ankiet wypełnionej przez mieszkańców ul. Narutowicza 4:

Il. 36 – oprac. własne

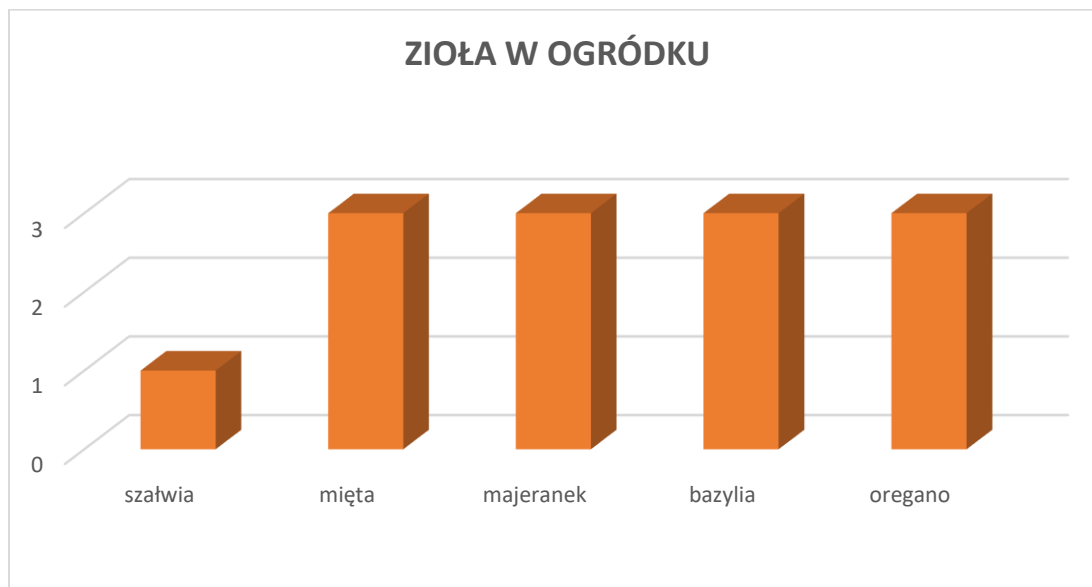

Il 37. – oprac. własne

Il. 38 – oprac. własne

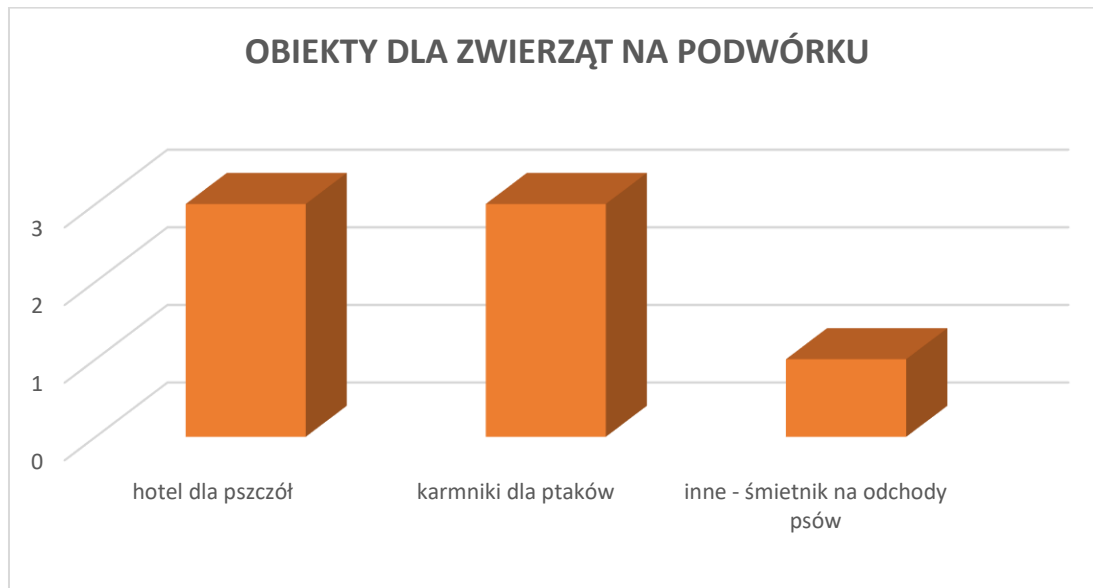

Il. 39 – oprac. własne

Jak widać ogródek ma być zarówno obsadzony roślinami ozdobnymi i mają w nim znaleźć się również owoce, warzywa i zioła. Jest to zgodne z dotychczasowymi podejmowanymi przez mieszkańców aktywnościami związanymi z uprawą ogródka przydomowego.

W przypadku obiektów dla zwierząt na podwórku w odpowiedziach znalazły się te przeznaczone dla ptaków. Ponadto wskazano na potrzebę umieszczenia śmietnika na odchody psów.

Il. 40 – oprac. własne

NARUTOWICZA 11

Zgierz - Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

Il. 41 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

Podczas spaceru badawczego na podwórku przy ul. Narutowicza 11 udało się nanieść na schematyczną mapę punkty istotne w przestrzeni podwórka. Na jej podstawie opracowano mapę spacerową dla tego obszaru wraz z opisową legendą do niej:

Zgierz - Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

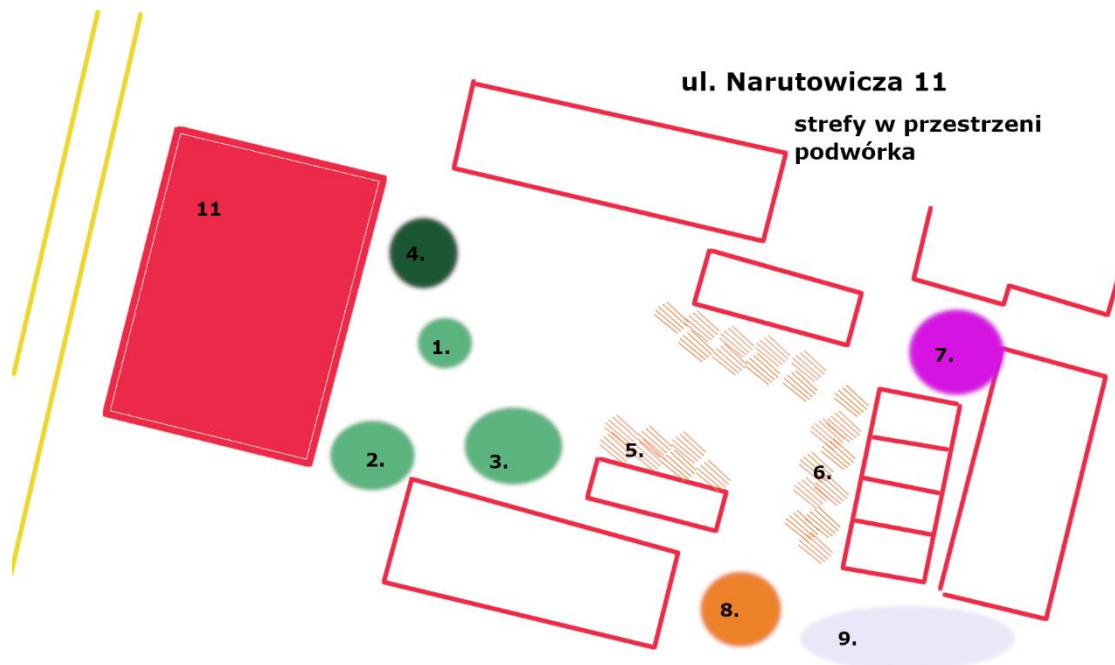
www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

Na podstawie mapy spacerowej oraz jej analizy stworzono również mapę poszczególnych stref podwórka przy ul. Narutowicza 11:

Il. 43- opracowanie własne

Legenda mapy stref w przestrzeni podwórka przy ul. Narutowicza 11

1. **CENTRUM** - studnia
2. **CENTRUM** - kapliczka, ogrodzony ogródek
3. **STREFA ZIELENI** - drzewo do wykorzystania
4. **STREFA ZIELENI** - ogrodzony ogródek
5. **STREFA GOSPODARCZA** - komórki, trzepak
6. **STREFA GOSPODARCZA** - garaże
7. **STREFA ZABAWY** - zakątek z murałem dla dzieci i młodzieży
8. **STREFA GOSPODARCZA** - miejsce na pergolę
9. **GRANICA** - podjazd, wejście od tyłu na podwórko

Widoczne w analizie materiału ze spaceru badawczego jest koncentracja poszczególnych typów stref przy jednoczesnym ich wewnętrznym rozdrobieniu. Szczególnie widać to w przypadku obszarów centralnych, stref zielonych (1., 2.,3.,4.), – sąsiadują ze sobą lecz nie tworzą spójnej całości. Brakuje w nich również elementów, które mogłyby wzbogacić te strefy o dodatkową funkcję: towarzyską oraz relaksu – stąd postulaty wprowadzenia w przestrzeń ławek, stolików i innych elementów małej architektury. Co więcej to obszar z dwoma charakterystycznymi elementami podwórka – studnią (1.) oraz kapliczką (2.):

Il. 44 i 45 - zdjęcia wykonane podczas spaceru badawczego – studnia i kapliczka

Również w ankietach te elementy były wskazywane jako wartościowe, konieczne do zachowania w przyszłym projekcie podwórka.

Warto zwrócić też uwagę na obszar zaznaczony na mapie stref kolorem fioletowym. To po części zaaranżowany poprzez działania oddolne fragment podwórka, jednak wymagający dopełnienia by mógł pełnić w pełni rolę przestrzeni zabaw. Na murze został wykonany w latach wcześniejszy mural przy udziale dzieci i młodzieży:

Il. 46 - Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

Podczas spaceru badawczego ale także w trakcie konsultacji pojawiały się postulaty utworzenia w tym miejscu strefy gier i zabaw.

Kwestie związane ze strefami gospodarczymi wiążą się jak w poprzednim wypadku z przestrzenią z kosztami na odpady. Tu także postulowane było utworzenie pergoli na śmieci. Jednocześnie zwrócono uwagę na wejście na podwórko od tyłu – podjazd należy wzbogacić o schodki i zadbać o odpowiednie oświetlenie:

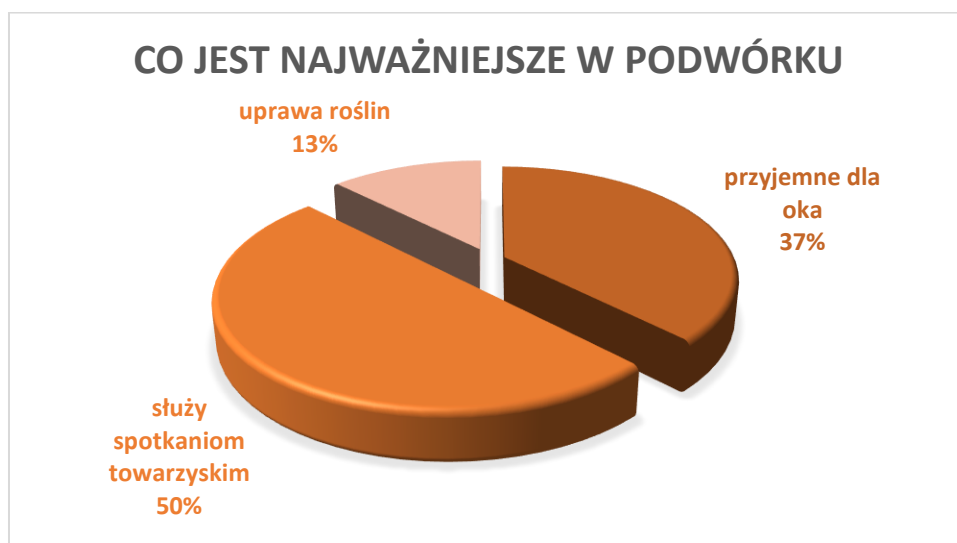
Il. 47 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

Jak w poprzednich lokalizacjach i tutaj trzepak i miejsce na pranie powinno zostać uwzględnione w projektowaniu. Na powyższym zdjęciu widać również drzewo, które również w miarę możliwości należałoby zgodnie

z postulatami uczestników spaceru badawczego zachować w przyszłym projekcie.

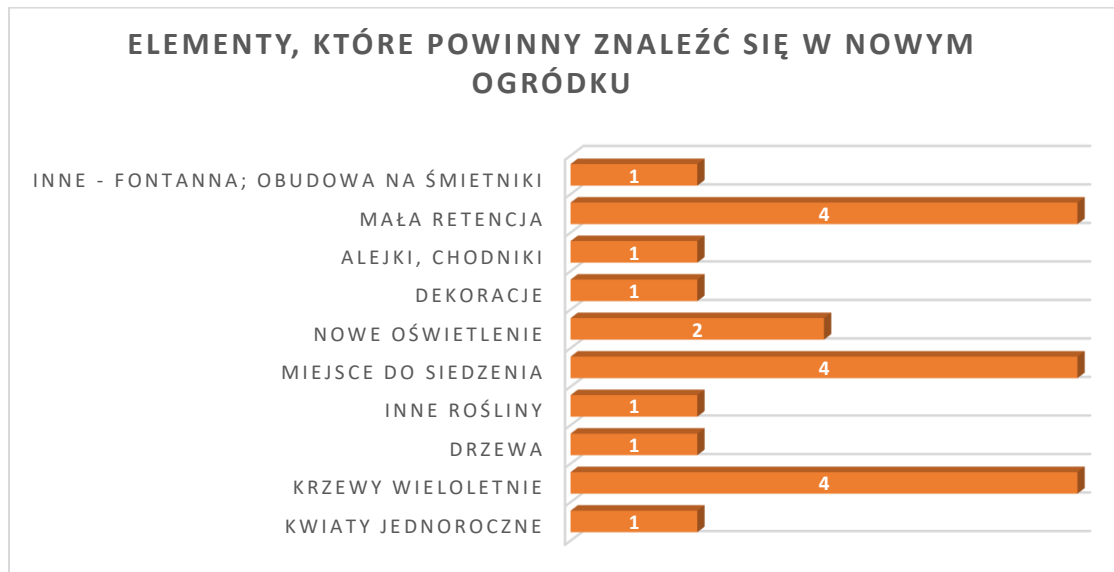
Zostało zwróconych 4 z 10 rozdanych ankiet na ul. Narutowicza 11. W zwróconym materiale badawczy należy jednak zauważyć dużą liczbę pustych pytań, bez odpowiedzi. Dlatego też analiza tych danych musiała zostać ograniczona w porównaniu do pozostałych podwórek.

W uzyskanych odpowiedziach na pytanie dotyczące istotnych cech, które powinny charakteryzować podwórko wskazano je jako miejsce do spotkań towarzyskich. Jest to ciekawe biorąc pod uwagę dotychczasowe małe zagospodarowanie obszaru podwórka pod tę funkcję.

Il. 48 – oprac. własne

Z aranżacją podwórka powiązane są konkretne elementy. W odpowiedziach na pytanie dotyczące jakie powinny one być zostały wskazane:

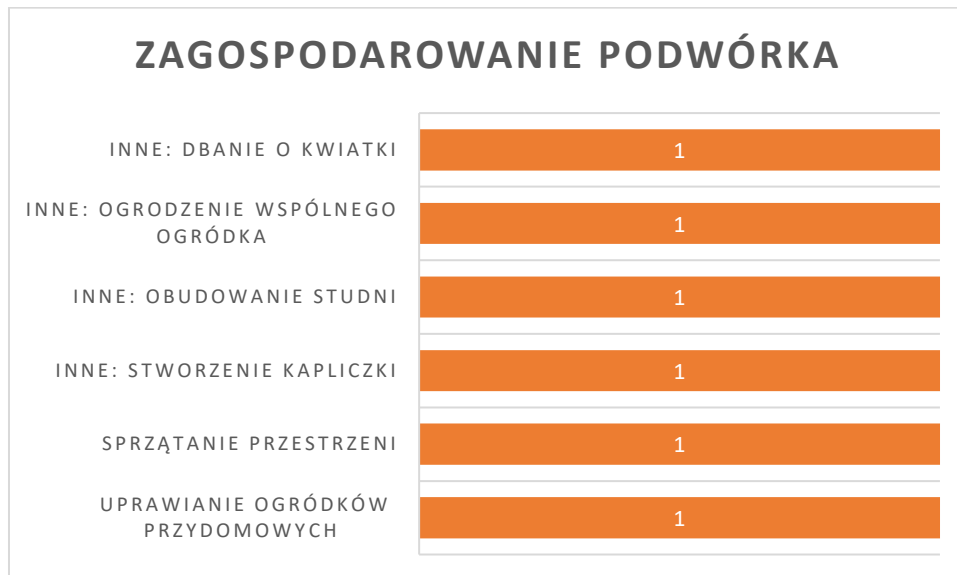
Il. 49 – oprac. własne

Oprócz wskazania elementów zaproponowanych w kafeterii jedna osoba dodała do listy dwa kolejne: fontannę oraz obudowę na śmietniki. **Wszyscy badani z ul. Narutowicza 11 wskazali miejsca do siedzenia, krzewy wieloletnie oraz małą retencję.**

W związku z małą liczbą uzyskanych ankiet oraz nie wykonaniem dokładnie polecenia zawartego w pytaniu przez trójkę badanych nie dokonano analizy uszeregowania odpowiedzi.

Jeżeli chodzi o dotychczasowe działania wspólne w ramach aranżacji przestrzeni podwórka to 3 osoby twierdzą, że takich działań nie było, tylko jedna potwierdziła takie działania.

Niestety, żadna z osób nie udzieliła odpowiedzi, dlaczego takie działania nie były podejmowane. Z analizy ankiet wynika, że były to:

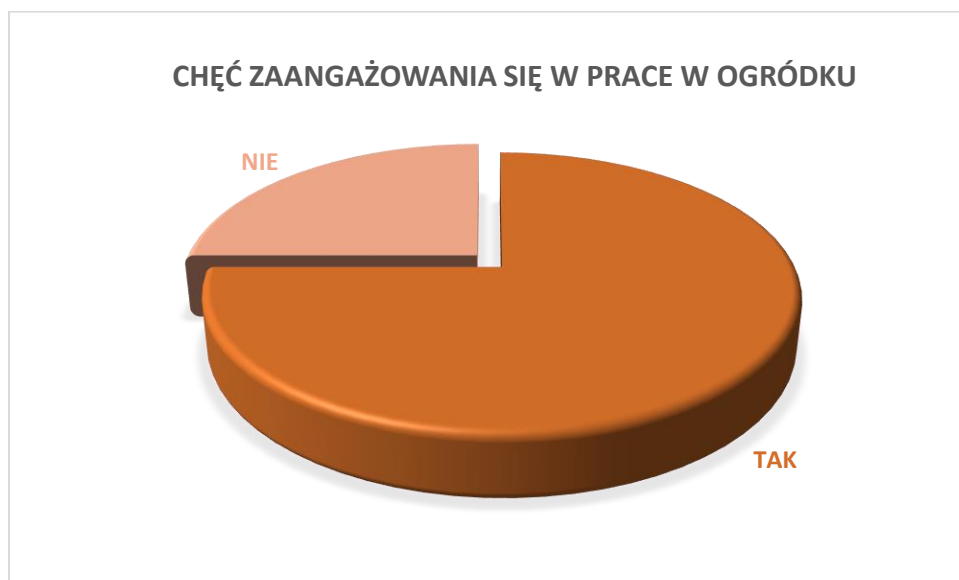
Il. 50 – oprac. własne

Wśród odpowiedzi dotyczących kontaktów sąsiedzkich, 3 osób potwierdziło ich utrzymywanie, tylko jedna zaprzeczyła, że one występują. Charakter ich został określony jako znajomość wszystkich sąsiadów.

Gotowość do działania

Spośród wszystkich odpowiedzi nikt nie zadeklarował się jako osoba, która mogłaby pełnić funkcję „opiekuna ogródka”. 3 z badanych z ul. Narutowicza 11 wskazali jednak, że są osoby które mogłyby pełnić tę funkcję.

Wśród mieszkańców ul. Narutowicza 11 występuje jednak gotowość do pracy w ogródku, choć nie u wszystkich (1 osoba):

Il. 51 – oprac. własne

Obiekty w przestrzeni

Badani z ul. Narutowicza 11 proszeni byli o wskazanie w ankiecie obiektów / elementów podwórka, które niosą różnego rodzaju wartości – od emocjonalnego przywiązania, wartość historyczną do potencjału wykorzystania w przyszłym projekcie:

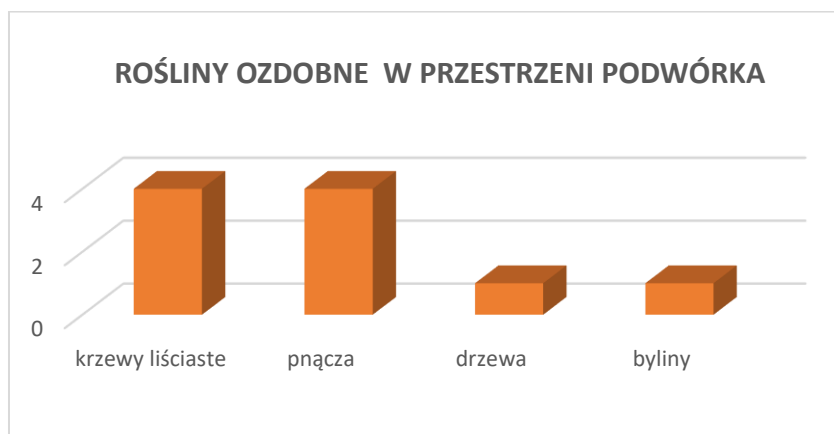
- Obiektami o wartości historycznej wg badanych są kapliczka, komórki oraz drzewo
- Obiektami o wartości emocjonalnej są powyżej wymienione, a także ogródek prywatny i trzepak

Jako element do wykorzystania w przyszłym projekcie zostały wskazane:

- wolna przestrzeń między garażami a komórkami

Kwitnące Ogródki

W ankiecie badani poproszeni byli o określenie jakiego rodzaju rośliny oraz elementy związane z obecnością zwierząt powinny znaleźć się w nowym „Kwitnącym Ogródku”. Poniżej przedstawione zostają dane w postaci wizualnej dotyczące tej części ankiet wypełnionej przez mieszkańców ul. Narutowicza 11. Jednak nie wszystkie obszary w tej części ankiety były uzupełniane przez badanych. Z tego powodu ilość materiałów do analizy jest ograniczona w porównaniu z innymi podwórkami:

Il. 52 – oprac. własne

Na pozostałe pytania dotyczące roślinności odpowiedziała jedna osoba.

- Owoce w ogródku: porzeczki, jeżyny, truskawki, poziomki, winogrona
- Warzywa w ogródku: sałata, pomidory koktajlowe, dynia, fasola
- Zioła w ogródku: mięta, rozmaryn, majeranek, bazylija, oregano

W przypadku obiektów dla zwierząt na podwórku w odpowiedziach znalazły się tylko te przeznaczone dla ptaków – cztery osoby wskazały zarówno budki jak i karmniki dla ptaków.

NARUTOWICZA 13

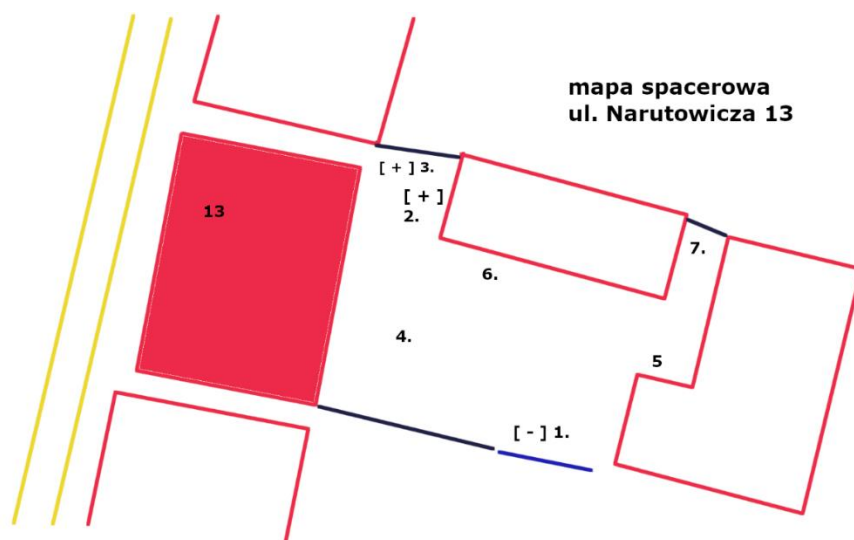

Il. 53 - zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

w naszym ogrodzie w miarę
możliwości jest dbane ale
wymaga większego wkładu

Wypowiedź jednej z badanych w ankiecie

Podczas spaceru badawczego na podwórku przy ul. Narutowicza 13 udało się nanieść na schematyczną mapę punkty istotne w przestrzeni podwórka. Na jej podstawie opracowano mapę spacerową dla tego obszaru wraz z opisową legendą do niej:

Il. 54 – oprac. własne

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

Legenda mapy spacerowej ul. Narutowicza 13

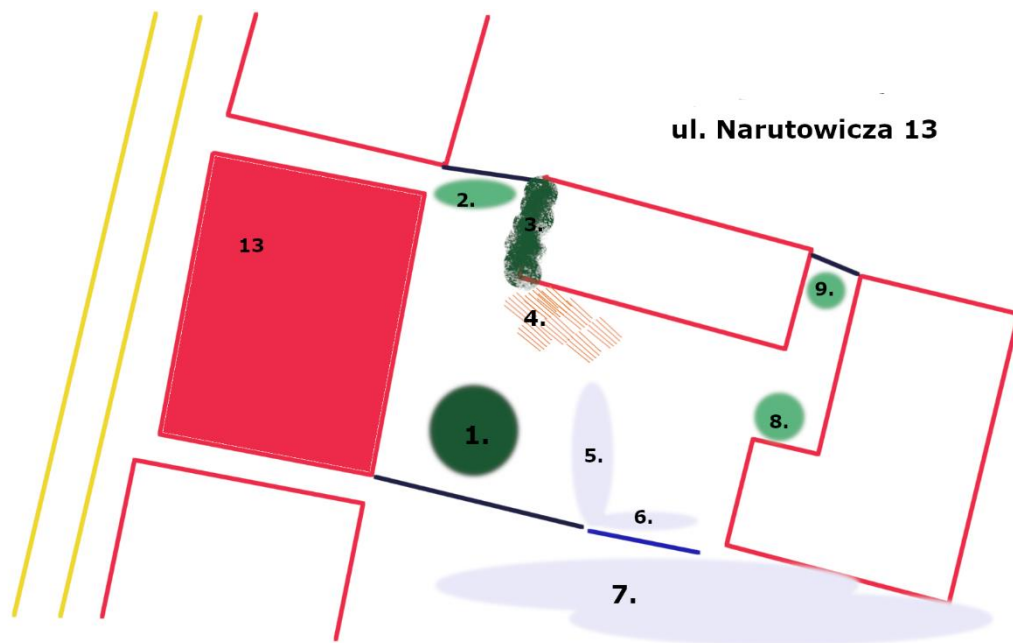
+ - element oceniany pozytywnie

- element oceniany negatywnie

brak oznaczenia – element istotny nie poddany waloryzacji przez uczestników spaceru

1. Brama wjazdowa na podwórkę
2. „Zielony zakątek” – skalniak, kwiaty w donicach na murze
3. Drewniana ławka, stolik ze szpuli – wykonane własnoręcznie przez mieszkańców
4. Ozdoby z opon, pawilon ogrodowy
5. Róg kamienicy przylegającej do podwórka do zagospodarowania
6. Trzepak
7. „Ślepy” zaułek między budynkami do zagospodarowania

Na podstawie mapy spacerowej oraz jej analizy stworzono również mapę poszczególnych stref podwórka przy ul. Narutowicza 13:

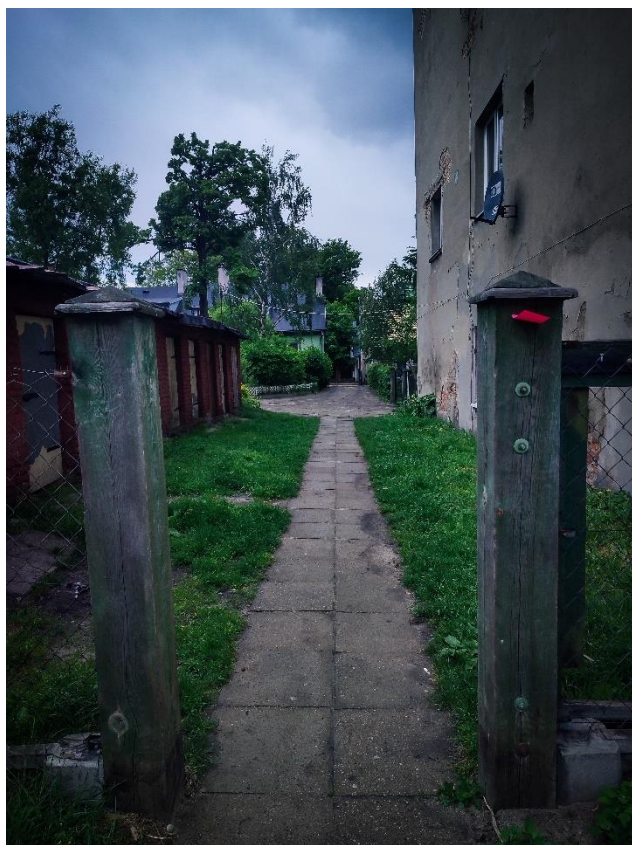
Il. 55 – oprac. własne

Legenda mapy stref w przestrzeni podwórka przy ul. Narutowicza 7

1. **CENTRUM** – pawilon ogrodowy, „studnie” z opon
2. **STREFA RELAKSU** - ławka, stolik
3. **STREFA ZIELENI** – skalniak, rośliny na murze
4. **STREFA GOSPODARCZA** – trzepak, garaż
5. **GRANICA** – pomiędzy dwiema częściami podwórka
6. **GRANICA** – brama
7. **GRANICA** – droga wejściowa na sąsiadujące ze sobą posesje
8. **STREFA RELAKSU** – do zaprojektowania
9. **STREFA ZIELENI** – do zaprojektowania

Widoczne w analizie materiału ze spaceru badawczego jest brak wyraźnego zaznaczenia w sposób fizyczny jednej z granic (nr 5.). Granica ta jednak

ma zupełnie inny charakter niż w przypadku podwórka przy ul. Narutowicza 7. Obszar przydomowy przy ul. Narutowicza 13 jest współdzielony z dwoma innymi budynkami mieszkalnymi. Dlatego też granica nie powinna mieć charakteru zamkniętego a raczej pół-zamknięty. Ponadto zaznaczone na mapie strefy 6 i 7. tworzą kolejny obszar graniczny – ścieżkę / alejkę oddzielającą omawiany obszar od obszaru przy ul. Narutowicza 15:

Il. 56 – zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

Charakter podwórka powoduje, że również wyniki działań konsultacyjnych obejmują rozszerzony obszar jak jest w przypadku stref 8 i 9 znajdujących się bezpośrednio przy kamienicy.

Kolejną granicą, która jak wynika z działań konsultacyjnych musi zostać wyraźniej zaznaczona jest brama (nr 6.). Obecnie występują trudności z jej użytkowaniem w związku z tym należałoby ją poddać renowacji.

Na podwórku przy ul. Narutowicza 13 wyraźnie odznaczają się obszary zielone i związane z odpoczynkiem. Ich zagospodarowanie jest wynikiem zaangażowania mieszkańców.

Uwagę należy przede wszystkim zwrócić na skalniak i rośliny umieszczone w donicach na ścianie budynku oraz na wykonany własnoręcznie stół oraz ławkę. Obydwa te elementy jak wskazywali mieszkańcy powinny być wykorzystane i dostosowane estetyką do nowego ogródka (np. kute haki na wiszące donice):

Il. 57 i 58 - zdjęcia wykonane podczas spaceru badawczego

Podczas spaceru badawczego uczestnicy zwracali uwagę na konieczność pozostawienia trzepaka oraz rozbudowania strefy gospodarczej na pranie –

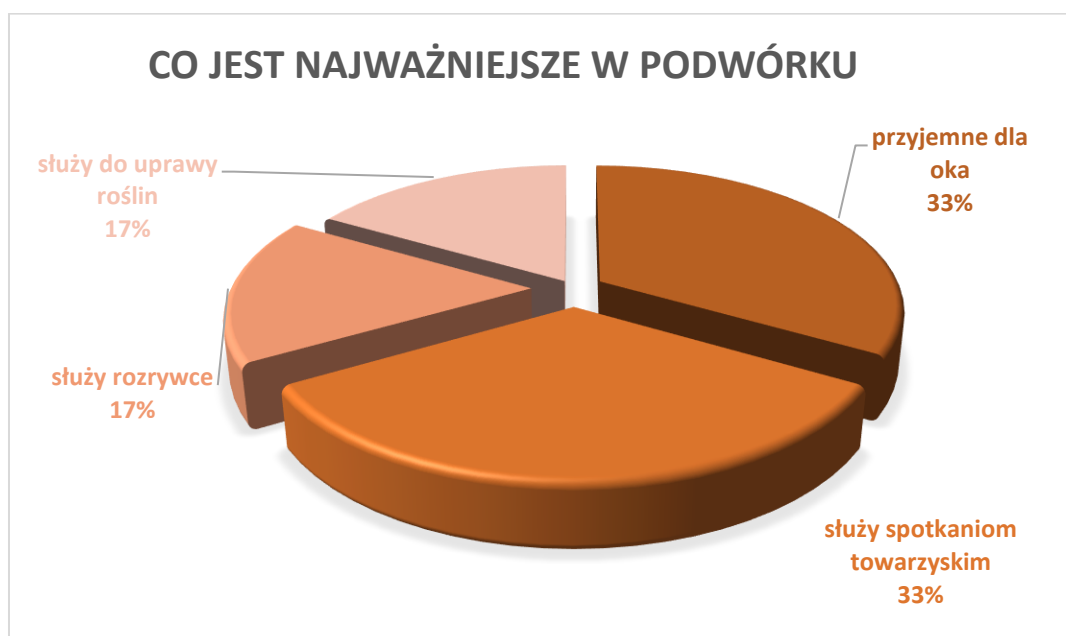

np. w miejscu, gdzie obecnie znajdują się ozdoby z opon, nazywane „studniami”.

Ponadto zwracano uwagę na potrzebę zadbania o nawierzchnię – tak by istniały wyraźne alejki i strefy zielone. Mowa była również o utworzeniu altany wypoczynkowej w strefie 1. Jeśli chodzi o roślinność to podczas spaceru padły propozycje dotyczące ustawienia ozdobnych donic oraz zbiornika retencyjnego.

Ankiety rozdane na ul. Narutowicza 13 miały obok ankiet z ul. Narutowicza 4 najmniejszą zwrotność wśród wszystkich podwórek. Z 10 rozdanych 3 zostały wypełnione i oddane. Uzupełniły one informacje uzyskane podczas spaceru badawczego.

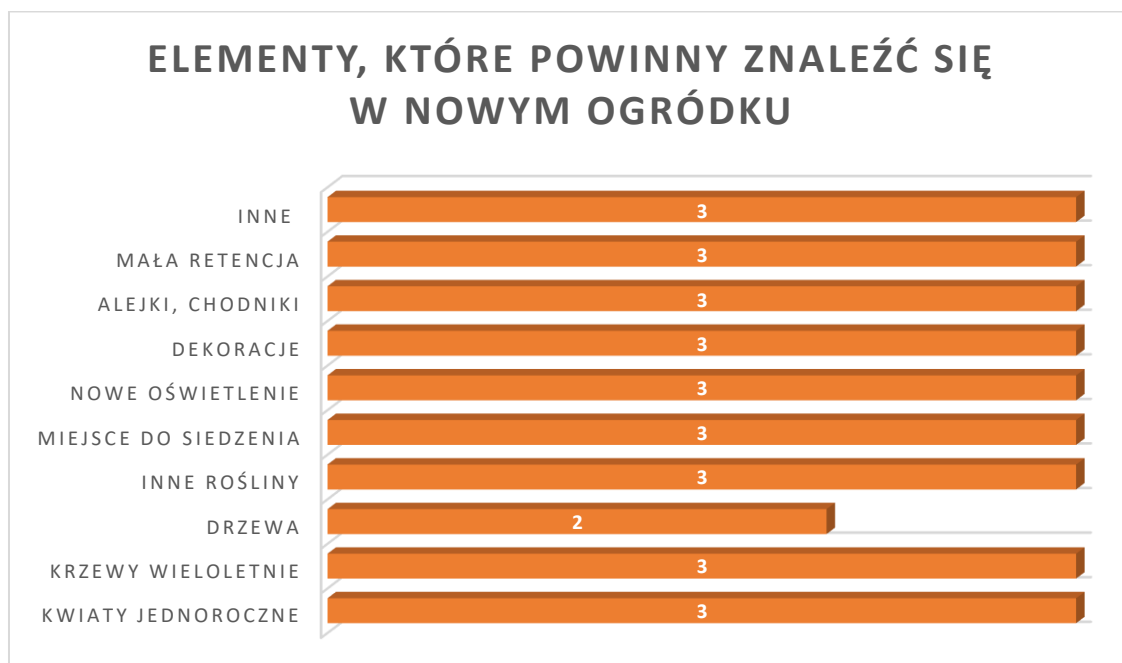
W puli ankiet z ul. Narutowicza 13 wszystkie możliwe do wyboru odpowiedzi dotyczące ważnych cech podwórka zostały wskazane:

Il. 59 – opracowanie własne

Dominujące cechy podwórka to przede wszystkim jego rola integracyjna oraz walor estetyczny. Wskazano również możliwość uprawy roślin. Jako miejsce rozrywki postrzegane jest w najmniejszym stopniu.

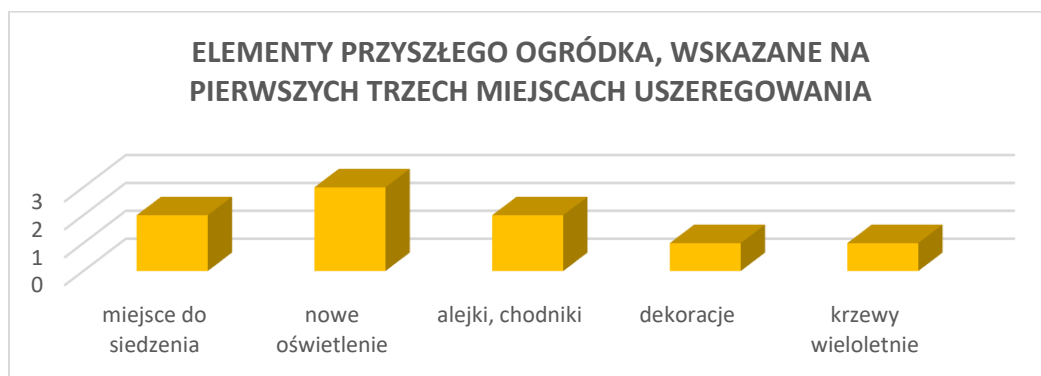
Z aranżacją podwórka powiązane są konkretne elementy. W odpowiedziach na pytanie dotyczące jakie powinny one być zostały wskazane:

Il. 60 – oprac. własne

Jako inne wskazano wyrównanie terenu, renowację wjazdu oraz bramy i ogrodzenia.

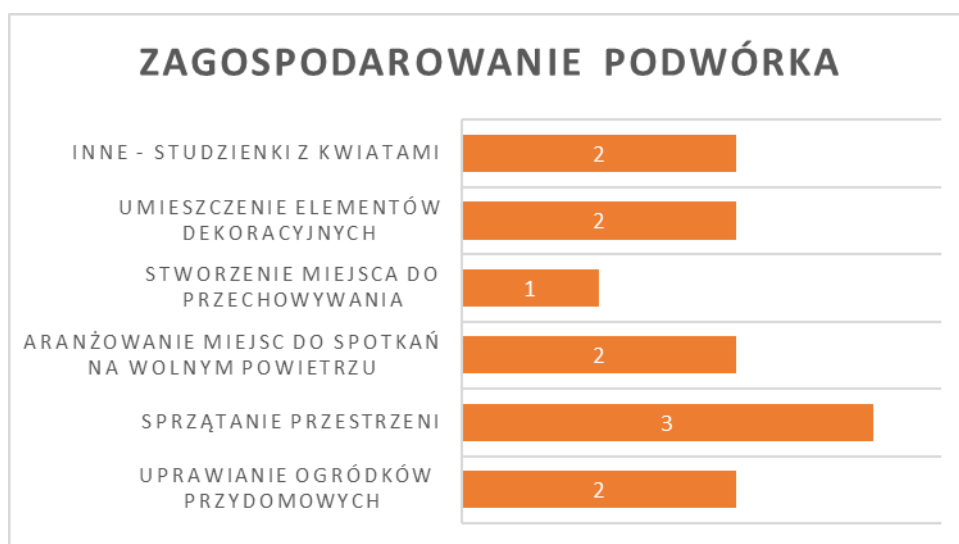
Pytanie o elementy przyszłego ogródka miało charakter pytania z uszeregowaniem:

Il. 61 – oprac. własne

Wszyscy badani wskazali na istotność nowego oświetlenia przestrzeni podwórka. Dwukrotnie wymieniane było również zapewnienie miejsc do siedzenia i utworzenia chodników oraz alejek. Jeden raz wskazane były elementy dekoracyjne i krzewy wieloletnie jako przyszłe elementy podwórka.

Jeżeli chodzi o dotychczasowe działania wspólne w ramach aranżacji przestrzeni podwórka to wszyscy badani z ul. Narutowicza 13 twierdzą, że takie działania były podejmowane. Z analizy ankiet wynika, że były to:

Il. 62 – oprac. własne

W kategorii inne zostały wskazane „studzienki z kwiatami” – chodzi o wykonane z opon ozdoby na kwiaty.

Wśród odpowiedzi dotyczących kontaktów sąsiedzkich, wszyscy badani z tego obszaru powiedzieli, że one występują. Mają one charakter mniejszych grup sąsiedzkich w ramach posesji dla dwójki uczestników badania. Jedna osoba określiła charakter jako znajomość wszystkich sąsiadów.

Gotowość do działania

Spośród wszystkich odpowiedzi jedna osoba zadeklarowała się do pełnienia funkcji „opiekuna ogródka”.

Wśród mieszkańców ul. Narutowicza 13 występuje także gotowość do pracy w ogródku, choć tylko u jednej osoby, która wypełniła kwestionariusz ankiety.

II. 63 – oprac. własne

Jako powód braku chęci zaangażowania się był podawany brak czasu oraz braku umiejętności i doświadczenia w tego rodzaju działaniach.

Obiekty w przestrzeni

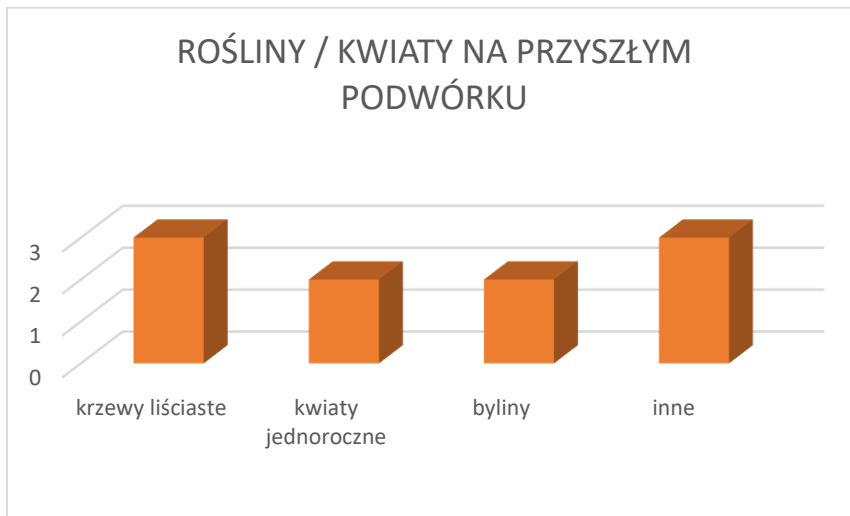
Badani z ul. Narutowicza 13 proszeni byli o wskazanie w ankiecie obiektów / elementów podwórka, które niosą różnego rodzaju wartości – od emocjonalnego przywiązania, wartość historyczną do potencjału wykorzystania w przyszłym projekcie:

- nie został wskazany żaden obiekt o wartości historycznej.
- Obiekty o wartości emocjonalnej: „studzienki” z opon, ławka z drewna, pawilon

Są to te same obiekty wskazywane jako elementy do wykorzystania w przyszłym projekcie podwórka. Ponadto wskazywano również do zachowania nasadzenia wykonane przez mieszkańców.

Kwitnące Ogródki

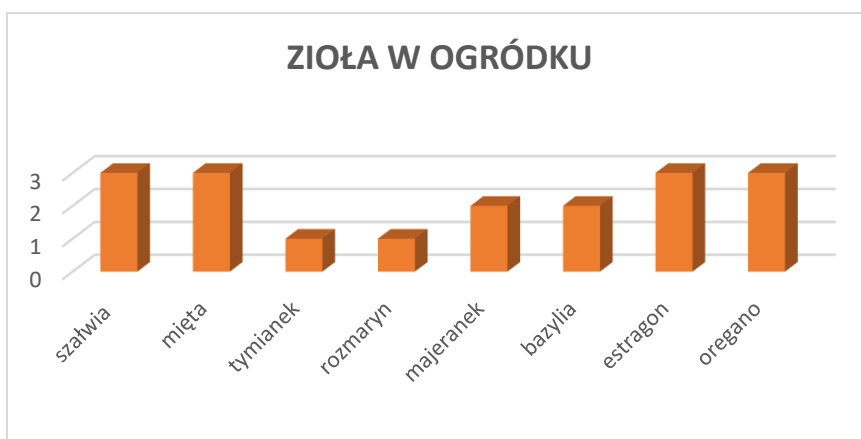
W ankiecie badani poproszeni byli o określenie jakiego rodzaju rośliny oraz elementy związane z obecnością zwierząt powinny znaleźć się w nowym „Kwitnącym Ogródku”. Poniżej przedstawione zostają dane w postaci wizualnej dotyczące tej części ankiet wypełnionej przez mieszkańców ul. Narutowicza 13:

Il. 64 – oprac. własne

Jako inne zostały wskazane: **tuje, bluszcz na ścianie przy skalniaku, żywopłot, choinki.**

Dwie osoby wskazały, że nie chcą w przyszłym ogródku owoców i warzyw. Jedna nie udzieliła odpowiedzi na te pytania.

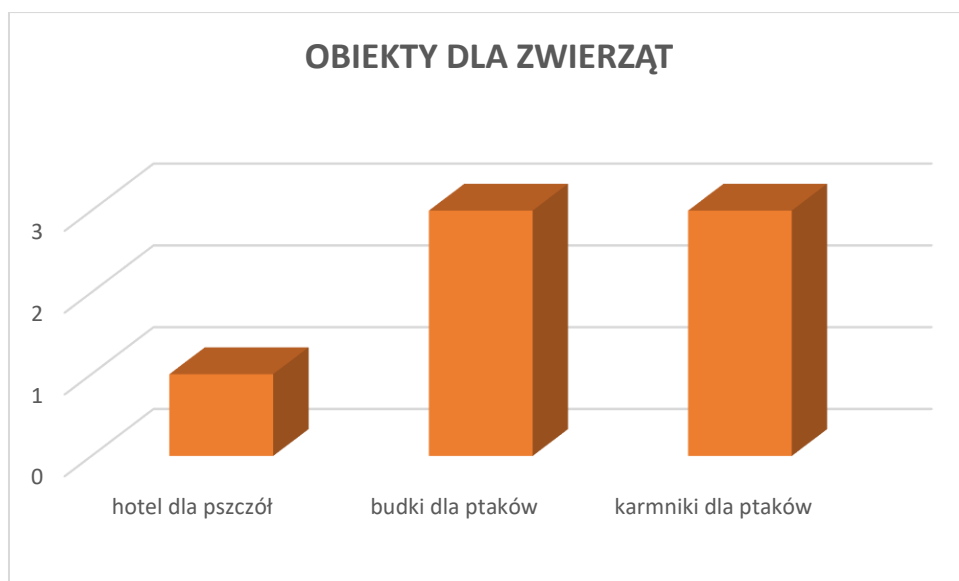
Il. 65 – oprac. własne

Jak widać ogródek ma być przede wszystkim obsadzony roślinami ozdobnymi. W odpowiedziach dotyczących warzyw i owoców jest wyraźnie

widoczna tendencja do ominięcia tego rodzaju roślin. W tę tendencję nie wpisuje się jednak już tak wyraźnie grupa roślin określonych jako zioła. Te już w większości odpowiedzi były uwzględniane

W przypadku obiektów dla zwierząt na podwórku w odpowiedziach przeważały te przeznaczone dla ptaków.

Il. 66 – oprac. własne

UZUPEŁNIENIE: NARUTOWICZA 15 JAKO MODELOWY OGRÓDEK

Il. 67 – zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miesto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

Na warsztatach konsultacyjnych pojawili się również mieszkańcy z ul. Narutowicza 15. Z ich wypowiedzi wynikało, że angażują się w stopniu znacznym w aranżację przestrzeni swojego podwórka. Ich postulaty dotyczyły raczej działań wspomagających ich własną inicjatywę.

Zainteresował ich m. in. los wcześniejszych społecznych ogródków warzywnych, które umieszczone były na terenie PKMT w Zgierzu. Wykazali chęć ich przejęcia i zagospodarowania, jako że obecnie te obiekty są nieużytkowane i zaniedbane.

W związku z tym oraz przez fakt bliskości i połączenia przestrzennego z podwórkiem przy ul. Narutowicza 13 podczas spaceru badawczego uczestnicy również odwiedzili to podwórko.

Podwórko zaaranżowane zostało w spójny sposób pod względem estetycznym. Mieszkańcy zaangażowani w prace nad nim świadomie wykorzystywali zastane elementy, ich charakter i historię, nawiązywali do nich poprzez dekoracje np. ze starych dzbanów czy donic. Również dobór roślinności jest przemyślany. Obecnie podjęli się również założenia ogródka warzywnego. Widać tu dużą wrażliwość i świadomość miejsca w którym przebywają i które jest częścią ich prywatnego świata.

Il. 68 – zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego

Podczas spaceru udało się zebrać i doprecyzować potrzeby związane z już dziejącymi się pracami na podwórku. Mieszkańcy postulowali m. in.: zapewnienie tzw. małej retencji – zbiorników na wodę, stworzenie ogródka warzywnego oraz kompostownika (za choinkami), odnowienie komórek. Ważne jest też uspoźnienie ogrodzeń oraz zagospodarowanie wspólnego miejsca na spotkania np. w postaci altany.

Działania, które miałyby mieć się na podwórku przy ul. Narutowicza 15 powinny mieć więc charakter „uzupełniający” i wspomagający inicjatywę samych mieszkańców.

Zgierz - Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Działania konsultacyjne oraz analiza zebranych materiałów pozwoliła sformułować zbiór wniosków oraz rekomendacji do dalszych prac związanych z przedsięwzięciem pn. „stworzenie Kwitnących Ogródków w Mieście Tkaczy”. Ich prezentacja przyjęła strukturę odpowiadającą poprzedniemu rozdziałowi – w pierwszej kolejności zaprezentowane zostaną wnioski i rekomendacje o charakterze ogólnym, również w takim rozumieniu, że dotyczące poszczególnych, konkretnych rozwiązań ale dotyczących wszystkich z wytypowanych podwórek.

Następnie zaprezentowane zostaną postulaty, wnioski i rekomendacje dotyczące poszczególnych adresów.

OGÓLNE

	OGÓLNE
WNIOSKI	uczestnictwo w działaniach konsultacyjnych pokazało potrzebę zagospodarowania i odnowienia podwórek – trafne okazało się więc wytypowanie tych obszarów do działań o charakterze rewitalizacyjnym
REKOMENDACJE	Rozważenie możliwości rozszerzenia i kontynuacji programu , który obejmie większą ilość podwórek na obszarze PKMT

	CIĄGŁOŚĆ DZIAŁAŃ
WNIOSKI	Bardzo istotne jest by działania związane z odnową przestrzeni przydomowych nie skończyły się wraz z zakończeniem projektu. Istnieje niebezpieczeństwo zaniedbania zieleni czy innych aktywności podejmowanych na podwórku
REKOMENDACJE	W funkcjonowaniu nowych ogródków rozwiązaniem pomocnym byłoby z jednej strony wyłonienie „opiekunów ogródków” wśród mieszkańców ale także ze strony administracji istotne byłoby wyznaczenie jednej osoby odpowiedzialnej za ten obszar. Ułatwiłoby to koordynację działań i kontakt między jednostkami odpowiedzialnymi urzędowo a mieszkańcami Wsparciem tego może być rekomendowane włączenie nowego źródła finansowania – np. poprzez kolejny projekt

	GOTOWOŚĆ DO DZIAŁANIA / AKTYWNOŚĆ
WNIOSKI	Na podwórkach podejmowane są próby działania, oddolne, mniej lub bardziej rozwinięte – ale na każdym znajdziemy tego przykłady
REKOMENDACJE	<p>- Wykorzystanie potencjału inicjatywnego, aktywności w dalszych działaniach związanych z przedsięwzięciem przy jednoczesnym uwzględnieniu w przyszłych projektach wkładu pracy mieszkańców w dotychczasowe działania</p> <p>- Dostosowanie działań partycypacyjnych do potencjału – od zapewnienia wsparcia w postaci dostarczenia potrzebnych elementów po działania animacyjne, mające na celu zaktywizowanie mieszkańców</p>

	PRZESTRZEŃ A AKTYWNOŚĆ I PARTYCYPACJA MIESZKAŃCÓW
WNIOSKI	Podwórka służą różnym grupom wiekowym i wymaga to uwzględnienia różnorodnych potrzeb. Brak jasno wyznaczonej przestrzeni dla dzieci i młodzieży powoduje jej anektowanie przez te grupy w sposób odczytywany przez niektórych mieszkańców jako niekontrolowany
REKOMENDACJE	Zapewnienie w poszczególnych projektach podwórek stref dla młodzieży i dzieci zgodnie z zapotrzebowaniem; Włączenie dzieci / młodzieży w dalsze działania partycypacyjne , zwłaszcza te związane z rzeczywistą aktywnością aranżacji podwórek – np. przy sadzeniu roślin, tworzenia stref relaksu i zabaw, malowania murali

	PRZESTRZEŃ
--	-------------------

WNIOSKI	podwórka mają charakter półprywatny – musi on zostać utrzymany – z działań konsultacyjnych wyraźnie wynikało, że granice są istotnymi elementami obszaru podwórek i odgrywają one istotną rolę w użytkowaniu bądź unikaniu użytkowania tych przestrzeni
REKOMENDACJE	Uwzględnienie w projektach poszczególnych podwórek ogrodzeń, bram , oddzielenia od przestrzeni o charakterze publicznym. Granice by utrzymywały jednak charakter półprywatny nie powinny być jednoznacznie zamykające – stąd zastosowanie nasadzeń krzewami czy drzewami, żywopłoty są rekomendowanym rozwiązaniem nawiązującym do celu nadrzędnego przedsięwzięcia „stworzenie Kwitnących Ogrodów”
WNIOSKI	Na podwórkach wyraźnie dało się w wyniku analizy zauważyć poszczególne obszary / strefy działań.
REKOMENDACJE	Uwzględnienie w poszczególnych projektach podwórek różnych stref: odpoczynku, zabawy, gospodarczych, uprawy roślin itd.; w miarę możliwości wykorzystanie wyznaczonych intuicyjnie przez użytkowników obszarów aktywności na podwórku
WNIOSKI	Problematycznym obszarem o charakterze gospodarczym w przypadku wszystkich podwórek okazał się obszar z kontenerami na śmieci . Równie problematyczne są również niewystarczające ilości mniejszych śmietników – np. w strefach spotkań
REKOMENDACJE	Uwzględnienie w poszczególnych projektach podwórek pergoli na kontenery na śmieci. Istotne jest zapewnienie spójności estetycznej w związku z tym pergole mogłyby zostać obsadzone roślinami pnącymi

	ESTETYKA
WNIOSKI	Poprawa wizualnego aspektu przestrzeni podwórek jest jednym z ważniejszych aspektów wskazywanych przez uczestników działań konsultacyjnych
REKOMENDACJE	Rozwiązania uwzględnione w poszczególnych projektach powinny przedstawiać spójne estetycznie rozwiązania . Ważne jest by przy projektowaniu były to miejsca „do oglądania”, z obszarami interesującymi dla oka
REKOMENDACJE	Spójność estetyczna powinna zostać utrzymana na poziomie nie tylko poszczególnych podwórek ale również korespondować z wizualnością PKMT

	ELEMENTY ARANŻACJI PODWÓRKA
WNIOSKI	<p>Istotną rolę w aranżacji nowego podwórka powinny odgrywać miejsca do siedzenia – zarówno te zaaranżowane jako miejsca do spotkań towarzyskich jak i takie, które sprzyjają relaksowi w odosobnieniu</p> <p>Na ogólny odbiór przestrzeni wpływa również odpowiednie oświetlenie – zarówno spełniające funkcję dekoracyjną jak i praktyczną – np. przy pergolach śmietnikowych, alejkach, wejściach itp.</p>
REKOMENDACJE	<p>W przyszłych projektach podwórka należy zadbać o zróżnicowanie miejsc przeznaczonych do siedzenia, wykorzystując takie materiały, które odpowiadać będą stylistyce przestrzeni.</p> <p>Istotne jest również zaplanowanie i doświetlenie poszczególnych stref – do tego mogą posłużyć np. lampy solarne ale należy pamiętać o stałym oświetleniu niektórych kluczowych punktów niezależnym od energii słonecznej np. ścieżek, wejść na podwórko czy pergoli</p>

	CZAS NA PODWÓRKU CZASEM WOLNYM
WNIOSKI	<p>Podwórka identyfikowane są jako przestrzenie do spędzania wolnego czasu – aktywności na nich podejmowane są różnego rodzaju</p>
REKOMENDACJE	<p>W przyszłych projektach podwórek należy zapewnić dywersyfikację możliwych aktywności pamiętając o nadaniu charakteru przestrzeni do spędzania czasu wolnego, przyjaznych, przyjemnych, bezpiecznych</p>
	CZAS WOLNY – UPRAWA OGRÓDKÓW
WNIOSKI	<p>Istotną aktywnością na podwórkach są działania związane z uprawą różnego rodzaju form ogródków – z roślinami ozdobnymi, warzywami i owocami czy ziołami</p>
REKOMENDACJE	<p>Należy zapewnić odpowiednią infrastrukturę do uprawy ogródka – dostęp do wody: zbiorniki małej retencji, ujęcia wody na podwórkach</p> <p>Zachowanie dotychczasowych nasadzeń w miarę możliwości w realizacjach nowych ogródków – istotne jest uszanowanie i docenienie dotychczasowych działań</p>

	CHARAKTER PODWÓREK
WNIOSKI	<p>Podczas działań konsultacyjnych pojawił się postulat odróżnienia i jednoczesnego przez to wyróżnienia poszczególnych podwórek poprzez</p>

	wprowadzenie na każde z nich w realizacji projektu charakterystycznego motywu.
REKOMENDACJE	Należy uwzględnić lejtmotywy podwórek (zaproponowane poniżej) i skonsultować je w dalszych etapach w projektach modernizacyjnych – będzie niosło to zarówno walor promocyjny, estetyczny jak i tożsamościowy dla mieszkańców poszczególnych podwórek

	PARTYCYPACJA NA DALSZYCH ETAPACH DZIAŁAŃ
WNIOSKI	Działania konsultacyjne zostały przeprowadzone na początkowym etapie projektowym co zgodne jest z logiką partycypacji. Należy pamiętać jednak, że nie powinny one zakończyć się na tym etapie. Zapewni to poczucie sprawczości i odpowiedzialności oraz współdziałania, które jest podstawą nowoczesnych działań w przestrzeni miejskiej
REKOMENDACJE	Jako dalsze działania partycypacyjne rekomendowane są: - konsultacje z mieszkańcami dotyczące poszczególnych projektów przygotowanych przed wdrożeniem właściwych prac - włączanie w działania modernizacyjne mieszkańców ale również dzieci i młodzież ze świetlicy środowiskowej znajdujące się na terenie PKMT – m. in. poprzez warsztaty np. dotyczące uprawy roślin, ekologii, tworzenia dekoracji; - działania w przestrzeni podwórek na etapie modernizacji – wspólne prace w ogródkach, aranżacja miejsc wypoczynku, malowanie ścian w postaci murali itp.

NARUTOWICZA 7

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

Rekomendacje i wnioski:

- Zagospodarowanie ściany budynku przylegającego do posesji na wielkoformatowy mural będący swoistą wizytówką tego podwórka ale również całego projektu dotyczącego „Kwitnących Ogródków” to najbardziej „otwarte podwórko”, na rogu, widoczne dla spacerujących po ul. Rembowskiego – mogłoby informować o przedsięwzięciu przez mural
  - mural stanowiłby więc lejtmotyw dla tego podwórka; elementy małej architektury mogłyby do niego nawiązywać
- Zagospodarowanie miejsca spotkań towarzyskich – wprowadzenie oświetlenia, koszy na śmieci, nowych ławek, zadaszona np. w postaci altany
- Utworzenie pergoli na kontenery na odpady pokrytej bluszczem lub innymi roślinami pnącymi; przy pergoli należy zamontować oświetlenie (włączające się automatycznie przy wykryciu ruchu)
- Wyznaczenie granicy pomiędzy posesjami – odgrodenie np. w postaci żywopłotu lub drewnianego płotu
- Pozbycie się jednego z budynków gospodarczych – garażu
- Zaaranżowanie przestrzeni na suszenie prania z trzepakiem
- Zaaranżowanie przestrzeni dla dzieci
- Wykorzystanie potencjału mieszkańców – dwoje zadeklarowało chęć pełnienia funkcji opiekuna ogródka; jest również gotowość do prac w ogródku

NARUTOWICZA 4

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

Rekomendacje i wnioski:

- Proponowany lejtmotyw może nawiązywać do napisu „SKUP BUTELEK” – odnowienie tego elementu oraz dekoracje nawiązujące do szkła np. oświetlenie, zbiornik małej retencji; alternatywnie może być to podwórko „warzywno-owocowe”
- Wykorzystanie istniejących już stref zielonych służących spędzaniu wolnego czasu – uprawa ogródka warzywnego czy spotkania towarzyskie; ulepszenie za pomocą nowego oświetlenia, ławek, miejsca do grilla, śmietników; zachowanie nasadzeń i prac już wykonanych przez mieszkańców
- Wykorzystanie potencjału wynikającego z oddolnej aktywności mieszkańców – uprawa ogródka warzywnego, aranżacja przestrzeni, dekoracje
- Zachowanie podziału na strefy – gospodarczą i relaksacyjno-zieloną
- Utworzenie pergoli na kontenery na odpady pokrytej bluszczem lub innymi roślinami pnącymi; przy pergoli należy zamontować oświetlenie (włączające się automatycznie przy wykryciu ruchu)
- Naprawa ogrodzenia pomiędzy posesjami – w obecnym stanie stwarza zagrożenie dla bawiących się tam dzieci
- Postawienie kosza na śmieci na psie odchody
- Pozbycie się jednego z budynków gospodarczych

NARUTOWICZA 11

Rekomendacje i wnioski:

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

- W związku z trzema charakterystycznymi elementami: studnią, kapliczką oraz murałem w głębi podwórka trudno wybrać jeden jako mogący pełnić funkcję lejtmotywu. Proponujemy więc połączenie wszystkich trzech jako „podwórko życzeń”, gdzie każdy z obiektów może odnosić się do motywu spełniania życzeń
- W związku z rozdrobnieniem występujących obok siebie stref zielonych i relaksacyjnych rekomendowane są działania na rzecz ich uspołniczenia i połączenia; w przestrzeniach tych należy ponadto zapewnić elementy wpływające na dospołecznienie – jak altanka, miejsca do siedzenia
- Wykorzystanie istniejącego kącika z murałem – pracą dzieci – zaaranżowanie jako przestrzeń gier i zabaw; odświeżenie projektu plastycznego – koniecznie należy zostawić odciski dłoni oraz dodać nowe poprzez włączenie w ten etap prac dzieci i młodzież
- Modernizacja podjazdu od tyłu podwórka poprzez dodanie oświetlenia oraz schodów
- Utworzenie pergoli na kontenery na odpady pokrytej bluszczem lub innymi roślinami pnącymi; przy pergoli należy zamontować oświetlenie (włączające się automatycznie przy wykryciu ruchu)
- Zaaranżowanie i wypełnienie wolnej przestrzeni między garażami a komórkami
- Zachowanie starego drzewa

NARUTOWICZA 13

Rekomendacje i wnioski:

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

- Motyw przewodni nie był tak oczywisty do wyłonienia jak w przypadku pozostałych podwórek. Jednak rośliny ozdobne, zwłaszcza w obszarze ze skalniakiem oraz roślinami doniczkowymi umieszczonymi na ścianie mogą stanowić inspirację do wyłonienia lejtmotywu – „roślinny raj”.
- Wyznaczenie i zaznaczenie granic – jedna o charakterze półotwartym np. w postaci żywopłotu, roślinnego oddzielenia między podwórką a częścią przynależącą do kamienicy
- Konieczność wykonania również prac na części podwórka przynależącego do kamienicy – nasadzenia oraz strefa relaksu – ławka i oświetlenie by uniknąć sytuacji konfliktowych oraz stworzyć spójną przestrzeń
- Naprawa ogrodzenia oraz bramy
- Wykorzystać potencjał aktywności mieszkańców – wykonane własnoręcznie ozdoby zachować jeśli będą pasować estetycznie do projektu, w przypadku tych elementów, które nie będą wpisywać się w nowy projekt zaproponować możliwość wykonania nowych dekoracji przez mieszkańców w ramach warsztatów; poinformować o konieczności usunięcia elementów i umożliwić ich usunięcie / przeniesienie w inną przestrzeń wybraną przez mieszkańców

Wnioski i rekomendacje dotyczące podwórka „wzorcowego” – NARUTOWICZA 15

Należy docenić inicjatywę oddolną mieszkańców i wykorzystać ich potencjał. Mogą oni być „liderami zmiany”, jako doradcy w pracach na poszczególnych podwórkach czy też współprowadzący np. warsztaty.

Należy także uwzględnić ich postulaty związane m. in. z zapewnieniem dostępu do bieżącej wody na podwórku czy przeniesieniem skrzynek warzywnych i utworzeniem kompostownika.

Wszystko to może być wykorzystane jako kolejny etap działań partycypacyjnych, włączających mieszkańców poszczególnych podwórek ale także w ogóle obszaru PKMT w Zgierzu.

Może to wpłynąć na wzrost działań właśnie o charakterze oddolnym na innych podwórkach.

SPIS ILUSTRACJI:

1. Grafika przedstawiająca działania konsultacyjne w logice „lejka informacyjnego”
2. Wykres wszystkich odpowiedzi w ankiecie na pytanie „Co jest najważniejsze na podwórku?”

3. Wykres wszystkich odpowiedzi w ankiecie na pytanie JAKIE ELEMENTY POWINNY SIĘ ZNALEŻĆ W NOWYM OGRÓDKU?
4. Wykres wszystkich odpowiedzi w ankiecie dot. KTÓRE Z ELEMENTÓW SKAZYWANE BYŁY W PIERWSZEJ TRÓJCE NAISTOTNIEJSZYCH ZMIAN?
5. Wykres wszystkich odpowiedzi w ankiecie na pytanie CZY NA PODWÓRKU UTRZYMYWANE SĄ KONTAKTY SĄSIEDZKIE?
6. Wykres wszystkich odpowiedzi w ankiecie dot. CHARAKTERU KONTAKTÓW SĄSIEDZKICH
7. Wykres wszystkich odpowiedzi w ankiecie na pytanie CZY PODEJMOWANE BYŁY PRÓBY WSPÓLNEGO ZAGOSPODAROWANIA PODWÓRKA
8. Wykres wszystkich odpowiedzi w ankiecie na pytanie JAKIE DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI BYŁY PODEJMOWANE?
9. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 7
10. Legenda mapy spacerowej ul. Narutowicza 7
11. Legenda mapy stref w przestrzeni podwórka przy ul. Narutowicza 7
12. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 7
13. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 7
14. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 7
15. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 7
16. Wykres odpowiedzi z ul. Narutowicza 7 w ankiecie na pytanie „Co jest najważniejsze na podwórku?”
17. Wykres odpowiedzi z ul. Narutowicza 7 w ankiecie na pytanie JAKIE ELEMENTY POWINNY SIĘ ZNALEŻĆ W NOWYM OGRÓDKU?
18. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. KTÓRE Z ELEMENTÓW SKAZYWANE BYŁY W PIERWSZEJ TRÓJCE NAISTOTNIEJSZYCH ZMIAN?
19. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. dotychczasowych działań z zakresu ZAGOSPODAROWANIA PODWÓRKA
20. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. CHĘCI ZAANGAŻOWANIA SIĘ W PRACĘ W OGRÓDKU
21. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. ROŚLIN / KWIATÓW
22. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. OWOCÓW
23. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. WARZYW
24. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. ZIÓŁ
25. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. OBIEKTÓW DLA ZWIERZĄT
26. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 4
27. Legenda mapy spacerowej ul. Narutowicza 4
28. Legenda mapy stref w przestrzeni podwórka przy ul. Narutowicza 4
29. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 4
30. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 4
31. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 4
32. Wykres odpowiedzi z ul. Narutowicza 4 w ankiecie na pytanie „Co jest najważniejsze na podwórku?”
33. Wykres odpowiedzi z ul. Narutowicza 4 w ankiecie na pytanie JAKIE ELEMENTY POWINNY SIĘ ZNALEŻĆ W NOWYM OGRÓDKU?
34. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 4 w ankiecie dot. dotychczasowych działań z zakresu ZAGOSPODAROWANIA PODWÓRKA
35. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 4
36. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. ROŚLIN / KWIATÓW

37. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. OWOCÓW
38. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. WARZYW
39. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. ZIÓŁ
40. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 7 w ankiecie dot. OBIEKTÓW DLA ZWIERZĄT
41. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 11
42. Legenda mapy spacerowej ul. Narutowicza 11
43. Legenda mapy stref w przestrzeni podwórka przy ul. Narutowicza 11
44. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 11
45. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 11
46. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 11
47. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 11
48. Wykres odpowiedzi z ul. Narutowicza 11 w ankiecie na pytanie „Co jest najważniejsze na podwórku?”
49. Wykres odpowiedzi z ul. Narutowicza 11 w ankiecie na pytanie JAKIE ELEMENTY POWINNY SIĘ ZNALEŻĆ W NOWYM OGRÓDKU?
50. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 11 w ankiecie dot. dotychczasowych działań z zakresu ZAGOSPODAROWANIA PODWÓRKA
51. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 11 w ankiecie dot. CHĘCI ZAANGAŻOWANIA SIĘ W PRACĘ W OGRÓDKU
52. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 11 w ankiecie dot. ROŚLIN / KWIATÓW
53. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 13
54. Legenda mapy spacerowej ul. Narutowicza 13
55. Legenda mapy stref w przestrzeni podwórka przy ul. Narutowicza 13
56. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 13 / 15
57. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 13
58. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 13
59. Wykres odpowiedzi z ul. Narutowicza 13 w ankiecie na pytanie „Co jest najważniejsze na podwórku?”
60. Wykres odpowiedzi z ul. Narutowicza 13 w ankiecie na pytanie JAKIE ELEMENTY POWINNY SIĘ ZNALEŻĆ W NOWYM OGRÓDKU?
61. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 13 w ankiecie dot. KTÓRE Z ELEMENTÓW SKAZYWANE BYŁY W PIERWSZEJ TRÓJCE NAISTOTNIEJSZYCH ZMIAN?
62. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 13 w ankiecie dot. dotychczasowych działań z zakresu ZAGOSPODAROWANIA PODWÓRKA
63. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 13 w ankiecie dot. CHĘCI ZAANGAŻOWANIA SIĘ W PRACĘ W OGRÓDKU
64. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 13 w ankiecie dot. ROŚLIN / KWIATÓW
65. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 13 w ankiecie dot. ZIÓŁ
66. Wykres odpowiedzi ul. Narutowicza 13 w ankiecie dot. OBIEKTÓW DLA ZWIERZĄT
67. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 15
68. Zdjęcie wykonane podczas spaceru badawczego – ul. Narutowicza 15

ANEKS 1

Scenariusz warsztatu z mieszkańcami terenu Parku Kulturowego Miasta Tkaczy w Zgierzu który został wytypowany do realizacji przedsięwzięcia pn. stworzenie Kwitnących Ogródków w Mieście Tkaczy

Czas trwania warsztatów: 1 godz. 30 minut

Część 1

Wprowadzenie (**czas trwania 15 minut**):

- Przedstawienie prowadzących oraz przedstawicieli Urzędu Miasta Zgierza
- Przedstawienie celu konsultacji społecznych
- Przedstawienie wstępnych założeń projektowych
- Prezentacja dobrych praktyk – przykładów realizacji zielonych ogrodów w przestrzeniach wspólnych, półpublicznych

Część 2

Warsztaty – zmodyfikowana metoda „word cafe” na potrzeby grupy docelowej

[minimalna ilość uczestników-mieszkańców 6 osób – w przypadku mniejszej ilości podział na stoliki nie będzie wprowadzany a dyskusja będzie toczyć się w otwartej formie po kolei na każdy z wyodrębnionych obszarów]

1. Rozgrzewka – każdy z uczestników się przedstawia i mówi o swojej ulubionej przestrzeni na świeżym powietrzu – moderatorzy

warsztatów zapisują informacje i pokazują gdzie są podobieństwa, powtarzające się wybory] **(5 minut)**

2. Podział na 3 obszary pracy – podział na stoliki – przypisanie do stolików mieszkańców oraz przedstawicieli jednostek publicznych:
  - przestrzeń materialna, miejsca istotne, punkty „mocne” w obszarze Naturowicza i podwórek
  - zieleń w przestrzeni Narutowicza (tu również włączamy perspektywę ochrony zieleni, ekologii)
  - czas wolny w przestrzeniach półpublicznych – podwórkach w obszarze Narutowicza

Praca przy stolikach

Runda 1 (10 minut)

Przy każdym stoliku uczestnicy najpierw indywidualnie a następnie wspólnie zastanawiają się nad przypisanym im tematem w oparciu o polecenie:

- co jest pozytywne, co najbardziej się podoba w podwórkach jeśli chodzi o przypisany temat i co jest najbardziej problematyczne, co im przeszkadza
- każdy z uczestników zapisuje / rysuje swoje pomysły na kartkach A4, następnie na jednej zbiorczej kartce uczestnicy wybierają z propozycji jedną pozytywną i jedną negatywną rzecz
- w ćwiczeniu również uczestniczą przedstawiciele urzędu ale nie jako wybierający ostateczną wersję końcową

Runda 2 (20 minut)

Uczestnicy pracują nad potrzebami wyłonionymi w poprzedniej rundzie. Na dużej kartce zapisują, tworzą mapę myśli, potrzeb, pomysłów do realizacji w ramach przypisanego do stolika obszaru;

Pytania pomocnicze:

- co uczestnicy chcieliby by zostało zrealizowane w przestrzeni podwórek w przypisanym obszarze? Jakie rozwiązania mogłyby być ciekawe? Czego potrzeba – jakich działań, jakich przedmiotów, jakich sposobów zaplanowania przestrzeni

[uwaga na tym etapie przedstawiciele urzędu nie dokonują oceny wykonalności pomysłów]

Runda 3 (5 minut)

Wszyscy uczestnicy warsztatów otrzymują karteczki typu post-it – chodzą wokół stolików i dopisują swoje propozycje w obszarach innych niż dotychczas pracowali

Runda 4 (25 minut)

Każda z grup – stolików prezentuje swoje propozycje (**po 5 minut**), pozostały czas przeznaczony jest na komentarze pozostałych uczestników, w tym i przedstawicieli urzędu – odniesienie się do realności propozycji; prowadzący warsztaty wybierają najbardziej istotne wnioski i notują je

Część 3

Zakończenie (10 minut)

Prowadzący warsztaty prezentuje najważniejsze wnioski, konkluzje płynące z Rundy 4;

- czas na wolne pytania
- podziękowanie za uczestnictwo

ANEKS 2

SPACER BADAWCZY

„KWITNĄCE OGRODY W MIEŚCIE TKACZY”

Termin: 28.05.2022 godz. 10.00-12.00

Start: Rembowskiego 1

1. Wstęp (10 minut)

- Przedstawienie założeń spaceru
- Przedstawienie prowadzących
- Trasa spaceru:
-

Narutowicza 7 (25 minut) → Narutowicza 4 (25 minut) → Narutowicza 11 (25 minut)
→ Narutowicza 13 (25 minut)

2. Działania na każdym z podwórek:

- dokumentacja fotograficzna sytuacji ogólnej
- rozdanie dwóch rodzajów kartek – TAK i NIE Podoba się / nie podoba się [dwa różne kolory] – uczestnicy oceniają przestrzeń, jej elementy, które warto zachować (rozwinąć, miejsca mocne, istotne) i te, które należy usunąć (zmienić); na kartkach mogą zapisać wytłumaczenie czemu wybrali te fragmenty przestrzeni podwórka [10 minut]
- spacer po „stacjach” z kartkami, dyskusja; wybór jednego „mocnego” punktu / charakterystycznego; fotografowanie przez

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

prowadzących miejsc wskazanych, notatki z wypowiedzi, nanoszenie na rzuty miejsc wskazanych dwoma kolorami [10 minut]
- rozdanie ankiet mieszkańcom i poinformowanie o procedurze zbierania [5 minut]

ANEKS 3

Szanowni Mieszkańcy,

Zapraszamy do wzięcia udziału w ankiecie w ramach projektu "Stworzenie kwitnących ogrodów w Mieście Tkaczy" przez Park Kulturowy Miasto Tkaczy w Zgierzu.

Ankieta pozwoli Państwu na wyrażenie swojej opinii na temat projektu ogródków przydomowych.

Prosimy o wypełnienie ankiety i przemyślane odpowiedzi, gdyż mogą one zostać uwzględnione przy realizacji projektu. Ankieta jest w pełni anonimowa.

Prosimy o uważne czytanie pytań w ankiecie i zaznaczenie odpowiedzi "X". Odpowiedzi będą jednokrotnego wyboru, chyba że w pytaniu zaznaczono inaczej.

Szacowany czas wypełniania kwestionariusza: 20-25 minut.

Bardzo dziękujemy za wzięcie udziału w ankiecie!

I. Wymarzony ogródek

1. Co sądzi Pan/Pani o swoim ogródku?

.....
.....
.....

- .....
2. Co jest najważniejsze w podwórku? (*prosimy zaznaczyć od 1 do 2 opcji*)
- Jest przyjemne dla oka
  - Służy spotkaniom towarzyskim
  - Służy rozrywce
  - Służy do uprawiania roślin
  - Inne(jakie?) .....
3. Czy obecne podwórko wymaga zmian?
- Tak (*prosimy o odpowiedź na pytanie nr 4*)
  - Nie (*prosimy o przejście do pytania nr 5 w II części ankiety*)
4. (Jeśli "Tak") Jakie elementy powinny się znaleźć w nowym ogródku? (*prosimy ponumerować odpowiedzi od 1 do 10, gdzie 1 oznacza rzecz najpotrzebniejszą, a 8 - najmniej potrzebną*)
- Kwiaty jednoroczne
  - Krzewy wieloletnie
  - Drzewa
  - Inne rośliny (zioła, warzywa, owoce)
  - Miejsce do siedzenia
  - Nowe oświetlenie
  - Dekoracje (girlandy lampek, donice/skrzynki na kwiaty, figurki ogrodowe, tabliczki ogrodowe)
  - Alejki, chodniki
  - Mała retencja (zbiorniki na deszczówkę)
  - Inne (jakie?) .....

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi w tej części ankiety, przed Państwem kolejny etap, w którym zapytamy o doświadczenie i zaangażowanie w pracę z roślinami.

II. Praca w ogródku

5. Czy lubi Pan/ Pani kontakt z naturą?
- Tak
  - Nie

6. Czy ma Pan/Pani doświadczenie w pielęgnacji roślin?
- Tak (*prosimy o odpowiedź na pytanie nr 7*)
  - Nie (*prosimy o przejście do pytania nr 8*)
7. (Jeśli "Tak") Co to za doświadczenie? (*prosimy zaznaczyć od 1 do 3 opcji*)
- Uprawa warzyw
  - Uprawa ziół
  - Uprawa drzew i krzewów owocowych
  - Uprawa kwiatów
  - Uprawa innych roślin (jakich?) .....
8. (Jeśli „Nie”) Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani uprawiać rośliny?
- Tak
  - Nie
9. Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani zaangażować się w uprawę roślin we wspólnym ogródku przydomowym?
- Tak (*prosimy o przejście do pytania nr 11*)
  - Nie (*prosimy o odpowiedź na pytanie nr 10*)
10. (Jeśli "Nie") Dlaczego? (*Prosimy zaznaczyć od 1 do 3 opcji*)
- Brak wolnego czasu
  - Brak umiejętności ogrodniczych
  - Inny powód (jaki?) .....
11. Czy uważa Pan/Pani, że w sąsiedztwie znajduje się osoba, mogąca pełnić funkcję opiekuna ogródka?
- Tak
  - Nie
12. Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani zostać opiekunem ogródka?
- Tak
  - Nie

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi w tej części ankiety, przed Państwem kolejny etap, w którym zapytamy o aktywności sąsiedzkie na Państwa podwórku.

III. Wspólna przestrzeń podwórka

13. Czy na Pana/Pani podwórku mieszkańcy próbowali razem zagospodarować przestrzeń?

- Tak (*prosimy o przejście do pytania nr 14*)
- Nie (*prosimy o odpowiedź na pytanie nr 15*)

14. (Jeśli „Tak”) Jakie działania były podejmowane?

- Uprawianie ogródków przydomowych
- Sprzątanie przestrzeni
- Aranżowanie miejsc do spotkań na wolnym powietrzu
- Stworzenie miejsca do przechowywania różnego rodzaju rzeczy (szopa, składzik itp.)
- Umieszczanie elementów dekoracyjnych
- Inne (jakie?).....

15. (Jeśli „Nie”) Czy wie Pan/Pani jaki może być powód braku takich działań (jeśli tak, to proszę krótko opisać)?

.....

.....

.....

.....

.....

16. Czy na Pana/Pani podwórku sąsiedzi utrzymują ze sobą kontakty towarzyskie?

- Tak (*prosimy o przejście do pytania nr 17*)
- Nie (*prosimy o odpowiedź na pytanie nr 18*)

17. (Jeśli „Tak”) Prosimy określić, które stwierdzenie bardziej oddaje charakter Pana/ Pani grupy sąsiedzkiej:

- Wszyscy się znają i utrzymują ze sobą relacje
- Są mniejsze grupy utrzymujące kontakty między sobą wśród wszystkich sąsiadów

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi w tej części ankiety, przed Państwem kolejny etap, w którym zapytamy o obecny stan Państwa ogródka

IV. Obecne elementy w ogródku

18. Czy w obecnym ogródku znajdują się obiekty o wartości emocjonalnej?

- Tak (jakie?) .....
- Nie

19. Czy w obecnym ogródku znajdują się obiekty o wartości historycznej?

- Tak (jakie?) .....
- Nie

20. Gdyby miał Pan/Pani wskazać element z obecnego podwórka, który uważa Pan/ Pani za wartościowy, ważny, to co to by było?

.....

.....

.....

.....

.....

21. Prosimy opisać, które elementy z obecnego ogródka powinny zostać wykorzystane w projekcie nowego?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi w tej części ankiety, przed Państwem kolejny etap, w którym zapytamy o preferowane nowe elementy ogródka.

V. Nowe elementy ogródka

22. Jakie kwiaty chciałby/chciałaby Pan/Pani w ogródku? (prosimy zaznaczyć od 1 do 6 opcji)

- Krzewy liściaste np. hortensje, róże itp.
- Pnącza np. winobluszcze, powojniki itp.
- Kwiaty jednoroczne np. begonie, pelargonie, aksamitki itp.
- Drzewa np. wiśnie, lipy, jabłonie itp.
- Byliny np. kocimiętka, szalwia, astry itp.
- Inne (jakie?) .....
- Żadne

23. Jakie owoce chciałby/chciałaby Pan/Pani w ogródku? (prosimy zaznaczyć od 1 do 5 opcji)

- Porzeczki
- Agrest
- Aronia
- Jeżyny
- Czarny bez
- Borówka amerykańska
- Truskawki
- Poziomki
- Maliny
- Winogrona
- Inne (jakie?) .....
- Żadne

24. Jakie warzywa chciałby/chciałaby Pan/Pani w ogródku? (prosimy zaznaczyć od 1 do 5 opcji)

- Sałata
- Pomidory koktajlowe
- Dynie
- fasola
- Inne (jakie?) .....
- Żadne

25. Jakie zioła chciałby/chciałaby Pan/Pani w ogródku? (prosimy zaznaczyć od 1 do 5 opcji)

- Szalwia lekarska

- Mięta pieprzowa
- Tymianek właściwy
- Rozmaryn lekarski
- Majeranek ogrodowy
- Bazylia wonna
- Estragon
- Oregano
- Inne (jakie?) .....
- Żadne

26. Jakie obiekty dla zwierząt chciałby/chciałaby Pan/Pani w ogródku? (prosimy zaznaczyć od 1 do 3 opcji)

- Hotel dla pszczoł
- Budki dla ptaków
- Karmnik dla ptaków
- Inne (jakie?) .....
- Żadne

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi w tej części ankiety, przed Państwem ostatni etap, w którym zapytamy o dane metrykalne.

VI. Metryczka

Dane metrykalne są potrzebne do celów projektowych, ale ankieta jest w pełni anonimowa.

1. Płeć
  - Kobieta
  - Mężczyzna
2. Wiek
  - Mniej niż 25 lat
  - 25-40 lat
  - 41-55 lat
  - Powyżej 55 lat
3. Pochodzenie
  - Wieś
  - Miasto do 100 tys. mieszkańców
  - Miasto od 101-500 tys. mieszkańców
  - Miasto powyżej 500tys mieszkańców

W przypadku chęci udziału w projekcie prosimy o kontakt pod adres mailowy: [adres mailowy pod jakim mogą się kontaktować]

Uprzejmie dziękujemy za poświęcony czas 😊

Zgierz – Nowoczesne miasto po godzinach

tel. 42 71 95 100
fax 42 71 43 114

www.bip.zgierz.pl
www.miasto.zgierz.pl

e-urząd@umz.zgierz.pl
Plac Jana Pawła II 16, 95-100 Zgierz

